

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

Az aranycsatorna

Eppen hetven éve annak, hogy példátlanul fényes külsőségek között megnyitották a Szuzei-csatornát. A felavatás alkalmával felejtethet len művészi élményben volt része a világ minden tájáról összerieglett közönségnek, ekkor volt a legelső szabadtéri előadás. A Nilus partján, háttérben a piramosi csodálatos dekorációjával, bemutatták Verdinek Aida című operáját, amelyet a zseniális zeneszerző hat hét alatt komponált megrendelésre a Szuzei-csatorna felavatásának alkalmából. Ott voltak a világ összes nagyságai, államfők, nagykövetek, pénzügyi hatalmasságok, ott volt Eugenia francia császárnő, Ferenc József császár, Frigyes porosz trónörökös, Mihály orosz nagyherceg. Csak Anglia hiányzott csupán, a tengerek leghatalmasabb ura maradt távol, aki konstantinápolyi követével képviselte magát, hogy tessék-lássék eleget tegyen az udvariasság követelményeinek. Francia vállalkozás volt ez, Lesseps Ferdinánd mérnök építette a csatornát és Angliának legkevésbé se tetszett a dolog, mert veszélyeztetve látta a gibraltári érdekeit, féltette kizárólagos hajózási uralmát.

Azonban örömmre íróm következett. Az álomszerűen pompázó ünnepek után megérkeztek a szürke hétköznapok és hozták a hajókat, az eljövendő idők fenyegető gondjait. A vállalkozás az előirányzott kétszáz millió frank helyett negyyszáz millió frankba került. De nemcsak pénzügyi tekintetben számították el magukat a tervezők, mert a gyakorlat megmutatta, hogy a csatorna felette szűk a forgalom szempontjából, azonkívül sekély a medre is. Több hajó megfeneklett és újra kellett kezdeni az ásási munkálatokat. Mindez azonban temérdek pénzbe került, illetőleg került volna, ha lett volna pénze az adósságban máris nyakig uszó társaságnak. Ekkor azután végre jelentkezett Anglia mint mentőangyal. Ki is hozta a társaságot a csávából, de lényegében utána ő lett a suzei csatorna ura. Az idők folyamán ez az új ut a világháború legfőbb utóterévé vált. Mig eleinte évente csak hét-nyolcezer tonnatartalmu hajó ment át a csatornán, 1875-ben már két millió tonnára, a világháború után tizenkét millió tonnára, majd 1936-ban harminckét millió tonnára emelkedett a csatornák utóforgalma. Ennek a forgalomnak az utóbbi időben legjelentékenyebb részét az olasz szállítások képezték és ez a körülmény tette ma politikailag időseztörvű a Szuzei csatornát.

Mussolini legutóbb tartott beszédében követelesinek homlokerébe helyezte azt a kívánságot, hogy Olaszország feltétlenül részesedni akar a Szuzei csatorna vezetésében, illetőleg a társaságban kíván helyet foglalni. De miért oly végtelenül fontos ez Itália számára? Az olasz-abezsziin háború alatt tengerpénzt kellett az olaszoknak hajózási illeték fejében fizetni és ez az óriási kötelezettség még fokozottabb mértékben jelentkezik ugy a mára, mint a jövőre nézve. Olaszország ugyanis a Szuzei csatornán keresztül áll állandó érintkezésben legújabb gyarmatával. A mi pénzünk szerint körülbelül heti száz millió lejt kell az olaszoknak a társaság pénztárába befizetni, végeredményben tehát Abessziniát illetőleg maidnem többre kerül nekik a leves, mint a hus. A társaság főrésztvényese ugyanis az angol kincstár, kisebb résztvényesi pedig Franciaország és Egyiptom. Olaszország áll a második helyen a kihasználásában és mivel Abessziniában még igen nagyok a befektetési költségek, ennél fogva hosszú ideig még az angolok, franciák és az egyiptomiak fognak igazában keresni az abessziniai hódításon. Olaszország viszont nem akarja fizetni ezt a keserves prémiumot, ezért követeli Mussolini olyan sürgősen, hogy helyet kaphasson a társaságban és Itália ne legyen többé drágán fizető vendég az Abessziniába vezető egyetlen rövid tengeri uton. (Flanour.)

Két millióra növelik az angol szárazföldi hadsereget

Chamberlain nem vezeti be az általános védkötelezettséget. A demokráta hatalmak tengeren és szárazföldön ostromzár alá vehetik a tengelyállamokat. Angol egyházi férfiak ellenzik az isztagadó Oroszországgal való együttműködést

Londonból jelentik: A lordok házának tegnapi ülésén lord Plymouth külügyi államtitkár a kormány nevében kijelentette, hogy az angol kormány tanácskozásokat kezdeményezett bizonyos országokkal olyan helyzetek elkerülésére, amelyekben független államokra erőszakos fenyegetésekkel nyomást gyakorolnak, hogy

függetlenségük feladására kényszerítsék őket. A tanácskozások célja az, hogy szembe lehessen szállni az ilyen esetleges kísérletezésekkel. A kormány nem javasolt ebből a célból értekezletet, hanem rendes diplomáciai uton folytatja le a tanácskozásokat. Ami Dawisnak azt a javaslatát illeti, hogy állítsák vissza Csehszlovákia függetlenségét, lord Plymouth hangoztatta, hogy ez csak fegyveres erővel volna lehetséges, már pedig ilyen szándéka nincsen sem az angol kormánynak, sem azoknak az államoknak, amelyekkel az angol kormány tanácskozik. Az angol kormány által folytatott eszmecsere célja az, hogy

védelmet biztosítsanak mindenféle támadási szándékkal szemben.

Két millióra emelik az angol szárazföldi hadsereget

Az alsóház tegnapi ülésén Hoare Belisha hadügyminiszter bejelentette, hogy különböző javaslatokat vizsgálnak meg abból a célból, hogy

az angol szárazföldi hadsereg létszámát 2 millió főre emeljék.

Chamberlain bejelentette, hogy a kormány megalkotás nélkül folytatja tárgyalásait; a többi kormányokkal a közép-európai események következtében. Amíg a végleges válaszok be nem érkeznek az érdekeltektől, pontos nyilatkozatot nem tehet. Anglia célja az, hogy nemcsak egyszerű tárgyalásokat folytasson, éppen ezért értesítette a többi kormányokat is arról a határról, ameddig hajlandó elmenni. Meggyőződése, hogy ezt a kérdést sürgősen meg kell oldani, de az alsóháznak meg kell értenie azt is, hogy az elhatározás a többi kormányoktól is függ.

Hoare Belisha hadügyminiszter közölte, hogy ez év március elsején a szárazföldi és gyarmati hadsereg 204.287 tisztből és legénységből áll a rendes tartalék 139.312 fő, rendkívüli tartalék 35.037 és a légvédelmi egységek tagjainak száma 137.037 volt.

ANGLIA NEM VEZETI BE AZ ÁLTALÁNOS VÉDKÖTELEZETTSÉGET.

Az angol alsóházban Greenwood, a munkáspárti ellenzék helyettes vezére, napirenden kívül megkérdte, hogy a területiális haderővel kapcsolatban mik a kormány szándékai. A kérdésre Chamberlain miniszterelnök a következőket mondta:

— Megvizsgáltuk nemzeti életünk minden vonatkozását, ennél fogva elhatároztuk, hogy a területiális tábort hadsereget, amely 130 ezer békelétszámmal rendelkezik, hadilétszámra emeljük, vagyis 40 ezerrel növeljük. Ezt később megkészezzük, úgyhogy területiális tábort hadseregünk összesen 340 ezer főt fog számlálni. Ha a tervek elkészültek, a Házat annak idején tájékoztatni fogom.

A miniszterelnök ezután hangoztatta, hogy újabb erőfeszítésekre lesz szükség, hogy ennek szükségességét a nemzet megértse. Chamberlain még kifejtette, hogy az önkéntes rendszert fűzhető lesz valamennyi szükséglet. Knox tábornok kérdésére a miniszterelnök kö-

Az angol kormány mindig kész a legőszintebben és a legnagyobb jóindulattal tanácskozni bármilyen elintézendő nemzetközi kérdéssel. Anglia azonban nem hajlandó tárgyalni fegyveres fenyegetés nyomása alatt és nem látja célját annak sem, hogy szervezetet állítson fel a vitás kérdések elintézésére. A tanácskozások végső célja — mondja ismételtén az államtitkár, — hogy olyan gyakorlati megállapodásra jussanak, amelyek alkalmasak az európai államok függetlenségét veszélyeztető támadások hatásos elhárítására.

Több szóok elítélően nyilatkozott az oroszokkal való együttműködésről, különösen pedig arról, hogy a canterbury érsek

a keresztény Anglia és az isztagadó Szovjet együttműködése mellett foglalt állást.

Lord Fillimore kifejtette, hogy a szovjetkormányzat való együttműködés katasztrófára vezet. Lord Catto hangsúlyozta, hogy a Szovjet egyáltalában nem demokráta állam és a vele való együttműködés az angol demokráciát és szabadságot veszélybe dönt-heti.

zölte, hogy az új létszám betöltése érdekében a toborzások már megkezdődtek.

Az alsóházban egy törvényjavaslat tárgyalására tért át, amely háború esetén menekült táborokká alakítandó szünidei gyermektáborok létesítéséről szól. A törvényjavaslat tárgyalása alatt megjelent az alsóházban Erzsébet királyné.

A történelem folyamán ez az első eset, hogy Anglia uralkodójának felesége az alsóház karzatán járt.

DÖNTŐ JELENTŐSÉGŰ ESEMÉNYEK VÁRHATÓK.

Az angol sajtó cikkeiből arra lehet következtetni, hogy a legrövidebb időn belül döntő jelentőségű események történhetnek diplomáciai és katonai szempontból. A Financial Times hangsúlyozza, hogy Anglia, Franciaország, a Szovjet és Lengyelország között folytatódna a külképviseleti tárgyalások s hozzáfűzi ehhez, hogy hét-főn Chamberlain az alsóházban rendkívül nagyfontosságú nyilatkozatot tesz. A Times varsói táviratokról számol be és a konzervatív lap hangsúlyozza, hogy

Lengyelország egyre inkább Németország ellen fordul.

Egy közebeden, amelyet a többségi képviselők rendeztek, Chamberlain a leghatározottabban visszautasította a híreket, mintha a kormány kebelében ellentétek támadtak volna és hangsúlyozta, hogy a jelenleg folyamatban levő külképviseleti tanácskozások rendkívül sokrétűek, tehát a többségi képviselők valószínűleg megértik, miért nem tesz nyilatkozatot ezekről, mielőtt a befejezés megtörténne.

ANGLIA NEM VALLALHAT UJABB KÖTELEZETTSÉGEKET.

Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint lord Gorth angol vezérkari főnök párisi tanácskozásai során, amelyek ma indultak meg, szlovéniai francia katonai szövetséget készítenek elő. A lap szerint az új szövetség nemcsak Lengyelország és más kelet-európai államok katonai támogatását készíti elő, de kiterjed Hollandia és Svájc védelmére is. A tárgyalásokról állandóan tájékoztatják az USA kormányt is.

Szovjetországot egyelőre nem vonják be a szövetségbe, viszont Lengyelország később bekapcsolódna. Ugyanez áll a Szovjetre is.

Más lapok szerint az angol kormány több tagja ellenzi, hogy Nagybritannia a kontinensen újabb kötelezettségeket vállaljon. A kormányhoz közelálló Daily Telegraph szerint a legközelebbi minisztertanácson alaposan megvitatják a kérdést, egyen-é Anglia messzebbmenő ígéreteket Lengyelországnak, Jugoszláviának és más államoknak. Az ígéretnek előfeltétele az, hogy ezek az államok aktívabban kapcsolódjanak bele az úgynevezett védelmi vonalba, amely most áll kiépítés alatt.

NINCS ELLENTÉT A KORMÁNY TAGJAI KÖZÖTT.

Az angol minisztertanács vizsgálat tárgyává tette Anglia magatartását a legújabb európai eseményekkel kapcsolatban és megvitatta az angol politika jövő alapelveit. A miniszterek megbeszélték a középeurópai helyzetet és foglalkoztak a lengyel-német viszony kérdésével. Szó került az Anglia-Franciaország-Szovjetországnak és Lengyelországnak között az utóbbi napokban lefolyt megbeszélésekre, valamint Anglia fegyverkezésére is.

Chamberlain miniszterelnök egy politikai összejövetelen kijelentette, hogy Csehország és Morvaország bekebelezése óta a kormány gyökereken átkentette a felfegyverkezés helyzetét és haladéktalanul megette a szükséges intézkedéseket. Örültséggel lenne a jelenlegi pillanatban az általános hadkötelezettség bevezetésével megzavarni a kormányt és a szakszervezetek közötti viszonyt.

MÉG MINDEN MEGMENTHETŐ . . .

A francia sajtó részletesen foglalkozik az olasz követelésekkel és a lapok kiemelik, hogy Franciaország nem bocsátkozhatik olyan kérdés meg tárgyalásába, amelyet nem körvonalaztak pontosan. Az Ordre szerint

a fenyegetett államoknak sürgősen egyesülniök kell,

mert ez az egyetlen remény még a békére. Az Epoqueban Keryllis irt cikket, amelyben azt hangsúlyozza, hogy a demokratikus országoknak statikái ereje kimeríthetetlen, mert hatalmas nyersanyag termelő területek felett rendelkeznek, ezenkívül félmillió ember képesek számbaállítani a mintegy 120 milliónyi némettel és olasszal, akik földrajzi fekvés szerint ugyszólván ostromzár alatt állanak úgy a tengeren, mint a szárazföldön. Cikkét azzal fejezi be, hogy még minden megmenthető.

Olasz fascista körökben bizonyos nyugtalanság érezhető a Duce beszédével kapcsolatban. Páris részéről tanúsított tartózkodás miatt. Ezek a körök azt tanácsolják Franciaországnak, siesen kapcsolatba lépni Olaszországgal, mert ellenkező esetben

olasz részről kevesebb mérséklésről tesznek majd tanúságot.

Itália követeléseit tekintetében. A Regina Fascista nevű újság annak a reményének ad kifejezést, hogy Franciaország átlátja annak szükségességét, hogy az olasz kívánásokat döntő fordulat bekövetkezése előtt teljesítsék.

FRANCIAORSZÁGBAN HÁROM IRÁNYZAT HARCOL.

A francia szenátus külügyi bizottságának ülésén Laval iratokat mutatott be a Franciaország és Olaszország között 1935-ben megkötött római és strejai egyezményekről. Ezután a diplomáciai tanácsokokról tett bejelentést és felvilágosításokat nyújtott az angol, francia, illetve olasz és német viszonyról. A felsorolt adatokból kiderült, hogy

a francia kormány sohasem adta hozzájárulását az abessziniai hadjáratához.

A párisi Ce Soir mai számában különös nyomtatékkal utal arra, hogy a francia kormány kebelében állítólag komoly ellentétet merültek fel. A lap szerint a kormányban három különböző irányzat érvényesül. Az első irányzat hívei a Németországgal való megegyezésre törekednek és Bonnet külügyminisztert támogatják. A második irányzatot De Monzie munkügyi miniszter képviseli, aki bizik a berlin-római tengely elválasztásának lehetőségében. De Monzie miniszteriumát szinte fiók külügyminiszteriummá alakította át. A harmadik irányzat élén Daladier miniszterelnök áll, aki a leghatározottabban arra az álláspontra helyezkedik, hogy

Franciaország területéből egy arasznyit sem engednek át

Negyvenezer foglyot ejtettek a nemzetiek Madridban

Madridból jelentik: A nemzeti csapatok bevonulását rádió jelentették be a nemzetvédelmi tanács tagjai. Paradas ezredes, a köztársasági hadsereg központi vezetésének tagja megjelent a mikrofonnál, de alig mondott néhány szót, egy nacionalista foglalta el helyét, éllette Franco tábornokot és bejelentette, hogy a nemzetiek ebben a pillanatban már megkezdték bevonulásukat. Ezután a madridi fallangisták vették át a rádiót és felszólították társaikat, hogy Primo de Rivera házának közelében gyülekezzenek. A város elfoglalását felderítő egységek kezdtek meg.

A nemzeti hadsereg tömegei délután 5 órakor vonultak be a fővárosba.

Paradas ezredes előzetesen elrendelte a köztársasági haderők visszavonulását. Már délelőtt 11 órakor a kormányzósági palota erkélyére kitűzték a nemzetiek zászlóját és ezt követően az összes középületeket fellobogózták. Délután egy órakor nemzeti repülőgépek egészen alacsonyan elszálltak a város fölött a tömeg ujjongása közepette. A bevonulás a toledo-i hidon keresztül történt. Délután 2 órakor már a nemzeti hatóságok vették át a városi szolgálatok vezetését. Utasítást adtak ki, hogy a színházak és mozikk folytatassák tevékenységüket. Az egyetemi városrészt a 16. divízió foglalta el és annak parancsnoka a következő rádióbeszédet mondotta:

— Madrid lakosai! A legnagyobb meghatottság vesz erőt rajtam, amikor tudomásotokra adom, hogy Madridot a nemzeti csapatok elfoglalták és hogy mindenütt hős és dicsőséges vezérünk zászlója leng. E zászló alatt fogunk igazságot szolgáltatni és a rendet helyreállítani. Kelő időben a főparancsnok rádió után fogja kiadni utasításait, amelyeket ugy kövessetek, mint ha anélkül szívből jövő tanácsai volnának.

Délután a közlekedési szolgálatok is megkezdték működésüket és az üzletek kinyitottak.

Az egész városban nyugalom uralkodik. Madrid elfoglalása vérontás nélkül ment végbe. Hitler kancellár Madrid elfoglalása alkalmával Franco tábornaghoz üdvözlő táviratot intézett, amelyben szerencsét kívánt a Madridba való bevonuláshoz és a nemzeti Spanyolországnak a népeket pusztító bolszevizmus ellen kivívott végleges győzelméhez.

A nemzeti hadsereg vezérkarának jelentése szerint Madrid elfoglalása alkalmával a központi harctéren

40 ezer fogoly került a nemzeti csapatok kezére.

A déli fronton a nemzetiek folytatták előnyomulásukat és több községet elfoglaltak. Ugyanez a helyzet a keleti fronton is. Valenciát jelentés szerint ott a helyzet nyugodt, bár azt hiszik, hogy Franco tábornok erre a harctérszere is kiterjeszti csapatai tevékenységét. Oranból jelentik,

Német felszólításra Pozsonynak meg kell egyeznie Budapesttel

Pozsonyból jelentik: A határmegállapításra kijelölt szlovák küldöttség tagjai visszaérkeztek Budapestről és nyomban a kormányépületbe hajtottak, ahol addigra már összeültek a kormány tagjai. A bizottság beszámolt a Budapesten folytatott megbeszélésekről. A szlovák távirati iroda jelentés szerint a tárgyalások előreláthatólag csütörtökön folytatódnak. Addig

a keleti harcban megmarad a fegyverszünet.

Mint hivatalosan közlik, a kormány tagjai szerda délelőtt újabb minisztertanácsra ülnek össze, hogy véglegesen állást foglaljanak a budapesti javaslat dolgában.

A szlovák hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, amely felhatalmazza a belügyminisztert, hogy

védőőrizetbe helyezhesse a szlovák állam ellenségeit, akiknek eddigi tevékenységéből arra lehet következtetni, hogy Szlovákia átépítésének útjában fognak állni. Számukra táborokat létesítenek, ahol a foglyok kötelesek fizikai munkát végezni. A rendeletet már életbeléptették.

Mach, a szlovák propagandaszolgálat vezetője és a kormány tagja, távbeszélő útján a következőket közölte a Havas újságnak: A Magyarok behatolása Szlovákiába megengedhetetlen. Még akkor is, ha a magyar-szlovák határ kérdését felvetik, lehetetlen, hogy ezt olyan módon oldják meg, amint azt Magyarország megkezdte. Keleten lehetővé tehetjük Magyarországnak — folytatja Mach távbeszélő nyilatkozatát — egy hadászatiilag megállapí-

hogy Murciából 11 gépből álló repülőraj érkezett, közvetlenül azután újabb 3 gép szállt le. A repülőgépekkel 48 személy érkezett, köztük több tiszt.

A spanyol főváros elfoglalása után számos letartóztatást történt. A köztársasági vezetők közül többeket letartóztattak, így Basteiro és Pradas ezredes is. Miya tábornok röviddel a város elfoglalása előtt eltávozott Madridból és állítólag Francia-Marrokkóba menekült.

A murciai fallangisták átvették a városban az uralmat és a helyi rádió útján bejelentették csatlakozásukat a nemzeti Spanyolországhoz.

Bucarestből jelentik: Madrid elestével egyidejűleg a spanyol köztársaság Bucaresti követése megszűntette működését és Spanyolországot most már kizárólag Praty Soutzo, Franco tábornok meghatalmazott minisztere képviseli.

SPANYOLORSZÁG ÖRÖMMAMORBAN.

A nemzeti Spanyolország egész területét örömmámor lepte el Madrid elfoglalásának hírére. A városokban a házakat fellobogózták, az üzleteket bezárták és mindenütt ünnepi körmeneteket rendeztek. A nemzeti hadsereg vezetésége felhívást intézett a köztársaságiak milicistáihoz, hogy fegyvereiket szolgáltatassák be, mert különben súlyos büntetésben lesz részüik. Madrid pékei szerdára virradó éjszaka teljes üzemmel dolgoztak és a kora reggeli órákban hatalmas mennyiségben osztogatták szét a lakosság között az ingyen kenyeret. Madridban különben a fallangista rendőrök vették át a rendfentartási szolgálatot. Franco tábornok a nagy sikert a március 25-én kezdett offenzívájának tulajdonítja, amikor a köztársasági front áttörése majdnem minden ellenállás nélkül történt meg. A nemzeti hadak azóta állandó előnyomulásban vannak és hadak hadak megszállták a világhíres Esturiát és Aranjez városokat is.

Szerdán hajnalban a Ciudad del Realban levő rádióállomás bejelentette, hogy ott

lázadás tört ki a köztársasági uralom ellen. A lázadást a fallangisták kezdeményezték, akik aztán a hatalmat átvették és Franco csapatainak bevonulására várnak.

EGÉSZ SPANYOLORSZÁG FRANCO KEZÉBEN VAN.

Burgosból jelentik: Déliben egy órakor hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint az egész Spanyolország Franco tábornok csapatai kezébe került. Valamennyi tartományi főváros, amely eddig a köztársaságiak kezében volt, önként behódolt Franco tábornoknak. Valenciában az ottani rádióállomás déliben 12 óra után néhány perccel bejelentette, hogy a város megadta magát. A bejelentést Cassado ezredes tette. Utána a rádióállomás eljátszotta a nemzeti Spanyolország himnuszát.

tott határ létesítését, de csak úgy, hogy ez ne okozzon veszteséget a teljesen szlovák lakta vidékeken, amelyeket a bécsi döntőbírósi határozat engedett át. Ez a szlovák kormány álláspontja, amelyet közölünk is a magyar kiküldöttekkel.

A Havas iroda értesülése szerint Magyarország Szlovákia keleti vidékei részéből azt a részt követeli amely

a Pozsonyi Przemysel és Varsóval összekötő vasúti vonalig terjed.

A Giornale d'Italiaiban Virginio Gayda élesen szembeszték azokkal a szlovák híreikkel, amelyek szerint Göbbels német propaganda miniszter azért utazott volna Budapestre, hogy a szlovák álláspontot segítse. A cikk szerint ebből egy szó sem igaz. Németország biztosítja Szlovákia területi integritását és ezt megelőzően tudna akarja, hogy mi lesz véglegesen ez a terület. Ezért Berlinben azt tanácsolták Pozsonynak, hogy igyekezék megegyezni Budapesttel.

A helyzet általánosságban zavaros és egyre veszélyesebb lesz, miután a magyarok nincsenek abban a helyzetben, hogy a végtelékig tárgyalgassák ezt a kérdést. Elérkeztünk az új dilemmához — írja Gayda.

— Vagy rövid időn belül meghúzzuk az új határokat a Budapesten ülésező bizottságok, vagy Magyarország katonailag biztosítja azokat.

A Prager Tageblatt szerint a szlovák kormány új valutát akar bevezetni, amelynek orel lesz a neve. Értéke ugyanaz lesz, mint a cseh-morva protektorátusban a márka értéke. A forgalomban levő cseh koronákat valószínűleg lebélyézik és becsere-
relif

Husz százalékkal emelik az adókat

Nagy könnyítéseket hoz az új pénzügyi év. — A pénzügyminiszter beterjesztette a költségvetést

Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter a legutóbbi minisztertanács elé terjesztette a költségvetést és a vonatkozó rendelettervezény miniszteri indoklását. A költségvetés kiadási rovatának végösszege

32 milliárd 229 millió lei,

tehát az 3017 millió többletet mutat az előző évi költségvetéssel szemben. Az emelés 69.8 százalékát a hadügyi szükségletek növekedése tette szükségessé és így a költségvetés emelése az egyes tárcák között a következőképpen oszlik meg: 45.7 százalék a hadügyi tárca rendes kiadásai, 24.4 százalék a rendkívüli hadügyi hitelek (e két tétel tehát 69.8 százalék), 13.36 százalék a törlesztéses kölcsönök évi progresszív emelkedése, 9.14 százalék a jövő költségvetési évre tervbevetett reorganizáció költsége, 9.64 százalék szorosan vett közigazgatási költség-többlet.

A hadsereg kiadásai a most végződő pénzügyi évben 2116 millió leit tettek ki, míg ezévből

3131 milliót, tehát a növekedés 1015 millió lei.

A pénzügyminiszter részletezte azokat a forrásokat, amelyeknek segítségével a költségvetési többlet előteremtődik. Ezek a következők:

1. Husz százalékos emeléssel átviszik a jövő költségvetési évre az előző évre megállapított adókat, úgy az iparban, mint a kereskedelemben, valamint a szabadfoglalkozásuaknál.
2. Két százalékkal emelik a tőkeamat adót, a részvényadót, a C és D listákban szereplő áruk forgalmi adóját, a számlabélyeget és az ingatlanforgalmi proporcionális illetéket. A pénzügyminiszter megjegyezte, hogy a költségvetési kiadásai többlettől csak 1015 millió lei nyer fedezetet az adók és illetékek emeléséből, míg a többlet többi része a bevételek normális szaporulatából nyer fedezetet. A miniszteri indoklás ezután részletesen foglalkozik az egyes tárcák költségvetésével, majd az adókat éró terheket szembeállítja azokkal a könnyítésekkel, amelyeket a közönség részben a már megjelent rendeletek, részben a még közötteendő rendeletek útján nyer. Ilyen pénzügyi könnyítések a következők:

1. Az egyenes adó 22-ik szakaszának módosításával a bankoknál levő betétek adója 10 százalékról 5 százalékra csökken, ha a betét időtartama a három hónapi időtartamot meg nem haladja, ellenkező esetben 5 százalékról 2 százalékra csökken. Ezzel az intézkedéssel egyben hozzá akart járulni a pénzügyminiszter a bankok betétállományának a szaporításához.

2. A váltóbélyeg felére eszik.
3. Működésben nem levő részvénytársaságok minimális adóját felére szállítják.
4. Az egyenes adótörvény 41. szakaszánál eltörlik azt az intézkedést, hogy az idegen nyelven vezetett üzleti könyveknél a vállalat az adó kétszeresét tartozik fizetni. Ehhez a pénzügyminiszter hozzáfűzi, hogy módot akarnak adni a kisebbeségi vállalatoknak arra, hogy minden megszorítás nélkül saját nyelvükön vezessék a könyveiket.

5. Az adótörvény 45-ik szakaszának ötödik pontjánál eltörlik azt a rendelkezést, amely szerint a háztulajdonos minden évben tartozik lakójának helyzetéről vallomást tenni.

6. Az állattenyésztők, így a baromfityénésztők, a méhészek mentesültek az adó alól, mivel ezek nem önálló foglalkozások, hanem a mezőgazdasági tevékenység egy része.

7. Érték nélküli csomagok után nem jár az adószétváli vagy átadási bélyegilleték.

8. Mentessülnek a bélyegilleték alól azok a megterhelést, vagy elismerést tartalmazó üzleti levelek, amelyeket kereskedők és iparosok az egymásközi jogviszonyban rabatok, jóváírások, visszáru, vagy számadási hiba miatt bocsátanak ki.

9. Nem kell nyugtát kibocsátani postautalványon, csekktől, utánvéttől érkező pénzeknél, valamint olyan szállítási bécéknél, amelyeket a vasut, vagy posta bocsát ki a miniszter által előírt szabályok szem előtt tartásával.

10. A kisiparosok és kiskereskedők, tehát a kikipatenta fixa I—VII. osztályába tartoznak, mentessülnek a könyvezetés alól, így tehát a könyvek bélyege alól is.

11. A házaló kereskedők engedélye után a

jövőben 27 lei bélyeget kell fizetni, az eddigi 660 lei helyett.

12. A közszállításoknál az 1.4 százalékos illeték bélyegben leróható 15 ezer lei értékig, míg eddig csak 10 ezer leijig lehetett bélyegben kiegyenlíteni.

A fenti könnyítések egyrészt már azutóbbi hónapokban megjelent pénzügyminiszteri rendeletek elrendelték. Tehát azoknak törvényes csoportosítására már nincs szükség. Mégis, előre láthatólag ez évben is megjelenik a szokásos április elsejei adótörvény, mely a fenti módosításokat fogja tartalmazni. A miniszteri indoklás megszünteti a jövő évi adó nagysága tekintetében fennálló bizonytalanságot, mivel úgy a kereskedők, mint az iparosok, ügyvédek, orvosok, mérnökök és általában a szabadfoglalkozásuak

20 százalékkal több adót fognak fizetni, mint az elmúlt esztendőben.

Márton Áron püspök Krisztus országa törvényei szerinti szolgálatot ajánlotta fel az uralkodónak

Bucurestiből jelentik: Nemesak a főváros lakossága, hanem az egész ország közintézményére mély hatást gyakorolt az a magasszemű beszéd, melyet Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök intézett az uralkodóhoz esküvője alkalmából. Az eskütétel aktusán jelen volt Calinescu Armand miniszterelnök, Zigre Miklós vallásügyi miniszter, a katolikus egyház több magasrangú személyisége és az udvar számos előkelő tisztviselője. Márton Áron püspök beszédét itt közöljük:

Felső!

Mély alázattal és alattvalói hódolattal jelentem Felsőged előtt, hogy mielőtt a gyulafehérvári római katolikus egyházmegye jogszerinti vezetőjét átveszem, Felsőged kezébe letegyem az előírt hűségkötöt.

Felsőged hegyes engedélyével az eskütétel hivatalos aktusát egyuttal ünnepélyes aktusnak is tekintem arra, hogy Felsőged előtt hűvem hódolatát is bemutassam, — igénytelen személyemre nézve pedig legmagasabb utasításait átvegyem.

Egyházmegyéim népe a király iránti hűség és a királytiszteltet hagyományában nevelődött. Az eszmék, amelyeket szent vallása eléje állított és életszemlétele a világról, az életéről, annak jelenéről és értelméről, nevelése s megfontoltságának alapja, amelyet maga alakított ki, megtanított arra, hogy az életnek az igazságos törvények adnak szilárd keretet. Ezért a király személyében, aki a jog és igazság legfőbb letéteményese, életének és érdekeinek leghibebb örök — és Isten után legfőbb Urát látja és tiszteli.

Az eszmék és érdekek kiméletlen harca, ami hatalmába kerítette volt a közéletet, megrontotta az emberek egymásközi viszonyait és ennek következtében főképp a nép sokat szenvedett. Lelkén a nyugtalanság és a bizonytalanság érzése vett

Félt az uccára menni

Reumában szenvedett és térdeiben kínzó fájdalommal volt. Kétszer kezeltette magát a kórházban, de eredménytelenül. Minthogy nem volt biztonságos a járása, félt az uccára menni. Minden reuma-beteg elképzelheti ennek az embernek a kínját.

Igy kínlódtott 12 hónapon keresztül. Nem tudott lépéseket jární és félt az uccára menni. Nem volt önbizalma. Ekkor elkezdett Kruschen sókat szedni és 14 nap múlva úgy érezte, mintha ujjszületett volna. Most biztos léptekkel jár, könnyen járja a lépcsőket és nem fél az uccára menni. A reuma, amelytől annyit szenvedett, napról-napra javul.

A reuma nem tud a Kruschen sókkal folytatott kezelésnek ellenállni, mert ezeknek az a tulajdonsága, hogy feloldják a húgysav-kristályokat, a fájdalmak okozói és ösztönzik a vese munkáját, elősegítve ezen kártékony anyagok eltávolítását a természetes utakon. Kruschen sók minden gyógyszerárban és drogeriában kaphatók. Árak: nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

Vagyis az idén elmaradnak az adókievetések és fellebbezések.

A pénzügyminiszter széles keretekben indokolta a költségvetés karakterét és azt „a nemzetvédelem költségvetésének” mondotta. Rámutatott arra, hogy a kormány nagy erőfeszítéseket tesz a szükségletek előteremtésére és ennek dacára minimálisan veszi igénybe az adózók teherbírását.

erőt. Felsőged, országa népének javát tartva szem előtt, elhatározta, hogy a lelkeket megszabadítja a rájuk nehezedő aggodalomtól — és népei számára új korszakot terem: a jog és igazság, a béke és a rend korszakát.

Krisztus országának, — amelynek egyik szerény munkása vagyok én is, — ugyanezek az alap-törvényei és ugyanez a célja. Kötelességemnek ismerem tehát, hogy ezeknek az igazságoknak az érvényesítéséért tehetségem szerint dolgozzam.

Jól tudom, hogy az államhatalom gépezetében jelentéktelen tényező és Felsőged nagyszabású tervei számára jelentéktelen erő vagyok, de jelentéktelen erőmet is szívvel-lelkellettel ajánlom fel a Felsőged által hirdetett munka, az igazság és béke, az egyetértés és szeretet — Krisztus örök ígéretének becsületes szolgálatára.

Hivatalos hódolatomat Felsőged előtt bemutatva, alázatosan kérem királyi támogatását egyházmegyéim, hűeim és igénytelen személyem számára.

A Mindenható Isten áldja meg Felsőgedet, hogy nemes szándékait tudja valóra váltani, a kormányzás súlyos feladatait tudja szerencsés befejezéshez juttatni; hogy számos éven át törhetetlen erővel uralkodjék és hogy szíve hő vágyát: a haza felvirágoztatását tudja megvalósítani.

Az Ur ajándékozza meg bőséges áldásával Felsőgedet! Éljen a király! Éljen a felséges Uralkodóház!

Márton Áron beszédére meleg szavakkal válaszolt a király és támogatását ígerte úgy Márton Áron, mint hívei számára.

Az eskütétel után a király, valamint a megjelent előkelőségek melegen üdvözölték Márton Áron püspököt és kíséretét.

A Körös Aradmegyében több helyen kilépett a medréből

Gurahonról nagyobb áradást jelentenek. A Maros is kiöntött Marosillyénél

Aradról jelentik: Míg az ország egyes vidékein ismét hidegre, téliesre fordult az időjárás és a hóviharak komoly forgalmi akadályokat okoznak, addig Erdélyben beköszöntött a tavasz. Ezzel egyidejűleg már napok óta esik az eső, ami most azután Aradmegyében, a Fehér Körös vizállásának megnövekedése folytán, komoly gondot jelent nemcsak a lakosoknak, de a hatóságoknak is.

Az aradi folyamtermérségi hivatalhoz egyelőre még csak Gurahone községből érkezett hivatalos jelentés. Eszerint a Körös itt az esőzések következtében

szerdá reggeltől a délutáni órákig körülbelül 3—4 métert növekedett és ennek következtében bizonyos területet elöntött.

A Körösnek más aradmegyei községben történt kiöntéséről a folyamtermérségek ezideig még nem kapott jelentést. Más forrásból nyert értesülésünk szerint viszont a folyó Borossebes, Bulza, Cociuba, Romanita, Acuita, Nagyhalomgy, Ocuiu, Alvéca, Valtin és Körösbánya községeiben is erősen megnövekedett és medrére elhagyta. Pap Tihámér főmérnök, az aradi folyamtermérség vezetője a délutáni órákban felkereste Stinghe Dumitru ezredet, Aradmegye prefektusát, akivel a szükséges intézkedéseket megbeszélte.

Marosillyéről érkezett értesítés szerint a Maros szintén erősen megnőtt és a víz a töltéseket elborította.

Csökken a halálozási arány

15 évvel hosszabbodott meg az emberi élet

A mai kavargó világban, mely annyi panaszra és félelemre ad okot, bizonyára némi bátortást és reményt ad a jövőre nézve az élet javító cselekvések áttekintése. E szavakat fiziológusokhoz dr. T. D. A. Cockerell, az amerikai Colorado-egyetem tanára. Munkájának alább ismertetett gondolatai rövid áttekintést nyújtanak az emberi élet fokozatos javulásáról biológiai szempontból s a jövőbeli fejlődés lehetőségeiről, vagyis a hosszabb és amellé betegségektől kevéssé zavart, jó testi és lelki egészségben eltöltött életről.

A TULZAPORODÁS VESZÉDELME

Szembetűnik az emberi élet sajátossága, ha azt az állatok életével hasonlítjuk össze. Különösen alacsonyabbrendű állatok szaporodóképessége oly nagy, hogy az ivadékok többségének még az érettség előtt szükségképpen el kell pusztulnia. Ellenkező esetben

a tulzaporodás nagy bajokat okozna a fajon belül

és az ugyanazon a területen élő más állatfajok számára is. A biológusok egyik érdekes témája ez, a természet eszközeinek kutatása az egyensúly megmaradásának érdekében. Egyes emberfajok között is látni néha ilyen népeség szabályozó tényeményt. Cockerell mintegy tíz évvel ezelőtt Indiában tulhúspedés okozta szomorú szegénységet és ijesztő betegségeket látott. Ebben az időben a hinduk a részleges holdfogyatkozás következtében vallásuk szerint tisztátlanoknak érezték magukat, s tömegesen utaztak Benaresbe, hogy megfürödhessenek a Ganges vizében. Az eredmény a fertőzött víz okozta tömeges betegség és halálozás volt.

Ilyen népesedésszabályozásnak azonban nem volna szabad előfordulnia a mai világban. Gondoljuk csak meg, hogy az ember, az állatokkal ellentétben, milyen lassan válik éretté, „nagykorú”-vá s a gyermekbe mily nagy befektetés történik, anyagi és szellemi javak alakjában, a szülők részéről. Szomorú volna tehát, ha ezután anyagi gondok és betegségek következnek. Egyes népek a bajokat a végtelenségig elhárítják, vagy isteni akaratnak tekintik. A modern gondolkodó ember ellenben azt mondja, hogy Isten azért adott neki értelmet, hogy megtalálja a bajok okát és azok kiküszöbölésének módját, s az utóbbi évtizedekben történt felfedezések után valóban ijedten tekint vissza azokra a szerencsétlenségekre, melyek a mai tudás alapján már elkerülhetők. A tudományos kutatás menetét tekintve nem tuloz az a kijelentés, mely szerint a jövőben, — ha a lelki nehézségeket le lehet győzni — az emberek a földön magas korig, egészségesen, boldog körülmények között élhetnek.

A TUDOMÁNYOS KUTATÁS SIKERE

Lássuk, mit mutatnak egyes statisztikák az emberi élet eddigi javulásáról. Az Amerikai Egyesült Államokban százezer ember közül 1900-ban 1755, 1932-ben 1059 halt meg s ez a halálozási szám azóta is fokozatosan csökkent. Bár a születési arányszám szintén csökkent,

a lakosság száma mégis fokozatosan szaporodott,

messze azonfelül, hogy az a különben is korlátok közé szorított bevándorlásnak lenne tulajdonítható. A magyarázat nem lehet más, mint hogy az átlagos élettartam lényegesen megnövekedett. Emerson szerint még

mintegy tizenkét évvel lehetne meghosszabbítani az életet,

ha a megelőzhető betegségeket az Egyesült Államokban teljesen ki lehetne irtani. A lényeges azonban az, hogy az egészségi viszonyok javulásával az élet nemcsak hosszabb lett, hanem az utolsó éveket az ember hasznosan és megelégedetten töltheti el.

Betegségek megelőzésének eredményét igazolják a következő amerikai adatok: 1900 óta a tuberkulózis okozta halálozás 64 százalékkal, a diftériaé 89, a tifuszé 88 százalékkal csökkent. Az élettartam ezalatt körülbelül tizenöt évvel lett hosszabb. 1900-ban öt gyermek közül csak egy élte túl az öt éves kort; most öt közül csak egy hal meg öt éves koron belül. Ötven évvel ezelőtt az Egyesült Államokban minden negyedik gyermek halt meg az első életévben, míg ma csak egy ebben a korban.

Ezeket az eredményeket sok tényező együttműködése hozta létre. Első helyen áll a tudományos kutatás. Ennek eredményeit a köz számára részben törvények, részben nevelés teszik felhasználhatóvá. Nagyon fontos mindezek mellett

az átlagos életszínvonal emelkedése. Gondoljunk csak a tuberkulózisra. E betegségnek megelőzése nagymértékben függ a lakástól, a táplálkozástól és egyéb, egészségügyi szempontból fontos életkörülménytől. A tuberkulózis elleni küzdelem éppen ezért számos oldalról történő támadás útján vihető csak végbe.

A BETEG EMBEREN SEGÍTENI KELL

Ami a tudományos kutatást illeti, nagyon érdekes ebből a szempontból az orvosi Nobel-díjat nyert tudósok munkásságának áttekintése. Sokan közülük egyes betegségek elleni küzdelemben értek el nagy eredményt. Például Behring a diftéria, Ross és Laveran a malária, Banting és Macleod a cukorbetegség, Minot és Murphy a Biermer-féle vérszegénység gyógykezelésében értek el nagyjelentőségű eredményt. Sokan az élettan területén végeztek alapvető munkájukért kapták a kitüntetést. Eredményeik első pillanatra jelentéktelenségek tünnek az orvosi gyakorlat szempontjából, mégis fontosak, mert élettani megállapítások szilárd alapot adnak betegségek felismerése és gyógyítása számára.

Tudományos megismerések alapján készülőnek sokszor egészséget védő törvények, például a tej vagy ivóvíz tisztaságát biztosító intézkedések, vagy a védőoltások elrendelése. De törvényes szabályozás nélkül is ritkul nem egy betegség, mert köztudomássá válnak egyes bajoknak megelőzési módjai.

Az angol kór például ma sokkal ritkább, mint azelőtt,

mert a szülők többsége tudja, hogy helyes táplálkozás s esetleg D-vitamin adagolás segítségével gyermekét megóvják a kórkép kiterjedésétől. Nagymértékben csökkent a csecsemők és kisgyermek halálazása a béluhurutok megelőzése révén. Elsősorban a modern, zárt tejesüveg, továbbá a tejgázadások egészségügyi szabályozása részes az eredményben, s talán az autómobil

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-
ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak

elterjedése is, mert ezáltal alig van ló a városokban, kevesebb tehát a trágya, s ezáltal nincs annyi legény sem, mely egyik terjesztője a fertőző csiráknek. A tifusz elterjedése igen sokszor meggátolható oly módon, hogy kiderítjük az ivásra használt víz fertőzési forrását.

Látjuk tehát, hogy nagy haladások történtek és történhetnek is a jövőben az egészségügy terén. A tudományos kutatás fontos, de egyoly fontos az eredményeknek gyakorlati érvényesítése. Sajnos, nem lehet minden betegséget megfékezni. Némelyik betegség hirtelen, mint egy elemi csapás szakad az emberiségre: ilyen volt az 1918. évi influenzajárvány. Vannak olyan betegségek, melyeknek kezelése még kezdetleges, de ilyenkor is meg kell tenni minden lehetőt, megelőzés és gyógyítás terén. A társadalomnak anyagi és erkölcsi támogatása sok betegnek segített már, ezért fontos, hogy

minden ember átérezze a beteg emberen való segítés szükségét és lehetőségét.

Az emberi élet tehát egészségi szempontból állandó és lényeges javulást mutat. Persze sok olyan probléma van, — amiről Cockerell nem ír — melyeknek megoldása szintén lényeges az élet megjavítása szempontjából. Orvosi téren a haladás kétségtelen. Mindenki hő óhaja, hogy minden más is hozzájáruljon a boldogabb élet megvalósítása érdekében.

Dr. G. I.

Egy magyar filmrendező szenzációs expedíciója az óriásgyíkok szigetén

Fejős Pál, az évtizedek óta külföldön élő magyar filmrendező legújabban azokkal a fantasztikus felvételekkel kapcsolatban foglalkoztatja a filmvilágot és a nemzetközi tudományos világot, amelyeket Holland-India egyik kis szigetén, Komodón készített.

A komodói óriásgyíkokról készített filmfelvételeket. Különös állat ez a komodói óriásgyík, amely a bennszülöttek szárazföldi krokodilusnak neveznek, három-négy méter hosszú és csodálatos módon egészen a legújabb időkig ismeretlen volt a világ állattudásai előtt.

Fejős Pál filmfelvételei óriási szenzációként hatottak a tudományos világban. A néhány hónappal ezelőtt Kopenhágában tartott Nemzetközi Antropológiai és Etnológiai Kongresszuson a tudósok felkérésére Fejős Pál elbeszélte komodói tapasztalatait és bemutatta azt a két óriásgyíkot, amelyet Komodó szigetéről magával hozott.

Entz Géza professzor most a Természettudományi Közlöny legújabb számában ismerteti Fejős Pál komodói élményeit.

A cikkben Komodó sziget leírását olvassuk. Ez a kis szabálytalan alakú, Jávától keletre eső szigetcsecke fantasztikus látványt kelt különleges hegyeivel és növényzetével. Bambuszdszungelek, kaktusz- és gesztenyeszerű növények láthatók Komodó szigetén, amelynek nemcsak növényvilága, de a madárvilága is igen gazdag. Gyakori látvány fehér kakaducsapat, mely rikácsolva húz a dszungelel felett.

Komodó szigetén

mindössze negyven ember lakik egy kis faluban.

A falunak van egy főnöke és három tagból álló bizottsága. A bennszülöttek a maláj nyelvet beszélik.

Fejős Pál megállapította, hogy ezek a bennszülöttek apró kis szigethazájuknak csak kis részét ismerik. Nagyon keveset tudnak a sziget belsejéről.

A világ legnagyobb gyíkja él Komodó szigetén. A három-négy méter hosszú komodói óriásgyík hátoldala vörhenyes barna, helyenként kékeszürkevel, zöldessal tarkázva, hasoldala kissé világosabb sárgás árnyalatú.

Miután Komodó szigetén talált óriásgyík vi-

lászerte nagy feltűnést keltett és miután mindenfelől nagy érdeklődés nyilvánult meg a gyík iránt,

a holland kormány a komodói óriásgyíkot azonnal védett állatnak nyilvánította

és Komodón megtiltotta a partraszállást is.

Fejős Pál expedícióján kívül csak néhány tudományos expedíció kereste fel a szigetet külön engedéllyel. Megállapította a holland kormány az óriásgyík árát is.

Egy komodói óriásgyík ára 10.000 holland forint. De egyelőre öt évre mind a partraszállást, mind a gyíkszerzést felfüggesztették. Komodó egész területe ma védelem alatt levő nemzeti park.

Entz professzor ismerteti Fejős Pál expedíciós naplójának egyes fejezeteit, amelyben az izgalmas és küzdelmes óriásgyíklejárásról beszámol.

Husz kecskét és negyven tyukot vitt az expedíció családoknak a gyíkok számára. Csapdákat készítettek sodronyhálóval bevont vascsovász ketrecekből, a csapda egyik végén volt a csapóajtó, másik végén a családok. Ezeknek a segítségével három gyíkot fogtak rövid idő alatt.

Fejős látott egy hét méter hosszú gyíkot is.

Fejős Pálra legmélyebb benyomást az óriásgyík sajtósága mozgása és hirtelen megmerevedése tette. Leírja naplójegyzetében, hogy az állat járása ingamozgásra emlékeztető, szabályos, egyenletes lassu és lendületes. Szinte természetellenes. Talán egy állat sem tudta magát a másodperc egy tizedéke alatt ennyire mozdulatlanba paralizálni. Ebből a mozdulatlanagból aztán, mint az égből lecsapódó villám felugrik és meglepő sebességgel eltűnik a szem elől.

Az ismertetés végén Entz professzor beszámol arról, hogy mi történt a Fejős Pál által Kopenhágába hozott óriásgyíkokkal. Az egyiket közölközött Göteborgba vitték, az ottani akváriumba, hogy Dél-Svédország lakossága is lássa az állatot. Ez remek állapotban van és sokat nőtt az utóbbi hónapokban. A másik óriásgyík néhány héttel ezelőtt kimult. A halál valószínű oka bél-átfurdás és ennek következtében beálló has-ártvagyulladás. Közvetlen ok egy sörösüveg fémkupakja, amit egy meggondolatlan látogató vetett valószínűleg az állat ketrecébe.

Állampolgárság nélkül nincsen nyugdíj

Gyors segítség szükséges ahhoz, hogy „dovada special“-ok alapján továbbra is folyósítsák a nyugdíjakat

Az igazságügyminiszter honosítást ajánl

Bucurestiből jelentik: Mult év április óta, amióta az állampolgársági névjegyzékből kimaradt nyugdíjasok nyugdíjának folyósítását a pénzügyminiszter betiltotta, hol egyetemesen mindent megpróbáltak a nyugdíjasok, hogy a pénzügyminiszter a kiadott határozatának visszavonására rábírra. Most aztán az országos Nyugdíj Intézet hez beadott kérvényeknek, bár késé későn, de meg van az eredménye, mert a pénzügyminisztérium felvilágosítást kért az igazságügyminisztériumtól, milyen elbánásban részesítse azokat a nyugdíjasokat, akik az állampolgársági névjegyzékekből kimaradtak. Az erre érkezett válasz úgy a többségi mint a kisebbségi nyugdíjasokra kedvező, amint azt a Nyugdíjpénztárnak a kolozsvári pénzügyigazgatóság nyugdíjszámfejtőosztályához intézett leírata bizonyítja.

A 25.025 számú és március 16-án kelt leirat közli a számvevősséggel, hogy a mult év december 20-án a nyugdíjpénztár kérdését intézett az igazságügyminiszterhez az állampolgári listából kimaradt nyugdíjasok sorsára vonatkozólag, mire az igazságügyminiszter közölte a nyugdíjpénztárral, hogy ezek honosítás útján megszerezhetik állampolgársági igazolványukat s azoknak, akik ezzel rendelkeznek a nyugdíjait folyósítani kell.

HOGYAN KELL KÉRNI A HONOSÍTÁST?

Nem román eredetűeknek, egyenként, határozat leles bélyeggel ellátott és erre a célra szolgáló úrlapon kell honosítás iránti kérést beadniük, amelyet száz lei igazságügyi és két lei repülőbélyeggel kell felülbélyegezni és az igazságügyminiszter mellett működő Honosító Bizottság elnökéhez (Prezedeinte al Comisiunei de naturalizare) kell címezni és beadni az alábbi mellékletekkel: 1. egy születési bizonyítvány, 2. a törvényszék igazolását arról, hogy gyámság alatt nem áll és hogy polgári jogainak gyakorlásától nincs megfosztva, 3. az igazságügyminisztérium bizonyítványát arról, hogy egyetlen állam nem kérte a kiadását valamilyen büncselekmény miatt, 4. ügyészégi bizonyítványt arról, hogy bűntette nem volt, 5. az illetékes rendőrség vagy igazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítványt, 6. törvényszéki vagy városi bizonyítványt arról, hogy nem szenved gyógyíthatatlan betegségben, 7. hogy mennyi adót fizetett, ha pedig nem, hogy jelenleg mennyi nyugdíjat kap? 8. bizonyítványt arról, hogy az állampolgársági jogok elnyeréséhez szükséges kellékekkel rendelkeznek. 9. iskolai bizonyítványt arról, hogy írásban és szóban bírja a román nyelvet, végül 10. bizonyítványt arról, hogy csődöt elene nem kértek.

Ezeket a bizonyítványokon kívül, ha a Honosító Bizottság ezt kéri, még külön nyilatkozatot kell tenni arról, hogy minden más állampolgárságról lemond és bizonyítványt arról, hogy az utóbbi tíz év alatt megszakítás nélkül állandóan az ország területén tartózkodott.

Amint a fentiekből kiténik, a honosítás rengeteg utánajárása és temérdek pénzbe kerül. Egy sereg bizonyítvány és egy sereg bélyeg kell hozzá, amely természetesen mind időbe és pénzbe kerül, úgyhogy az elaggott és beteges nyugdíjasok, akik már ide s tova egy éve nem kapják nyugdíjukat, a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudják beszerezni ezeket a bizonyítványokat. Kiténik azonban az igazságügyminiszternek a nyugdíjpénztárigazgatósághoz leküldött és tájékozául a kolozsvári pénzügyigazgatósággal közölt leiratból az a tény, hogy ha valaki nincs féléve az állampolgárok névjegyzékében, még nem jelenti azt, hogy nyugdíjra nincs joga.

MARADJON MEG A NYUGDÍJFIZETÉS RÉGI RENDSZERE

A magyar társadalom jelenlegi vezetőire hárul most ez a feladat, hogy az egy éve nyugdíj nélkül álló nyugdíjasok helyzetén enyhítsenek s vigyáz kezesül a kormánynál az igazságügyminisztérium és esetleg öféségénél is, hogyha már az állampolgárság névjegyzékekből kimaradt kisebbségi állampolgárok jogi helyzetét nem rendezik, legalább a honosítás redjén tekintsenek el a magas bélyegilletékektől,

töröljék el azt a rendelkezést, hogy az állam nyelvet írásban és szóban bírti kell,

hanem ehelyett a honosítás alanjául fogadják el bizonyító erőül minden más kellék nélkül az egyes helyi hatóságok által már kiadott ideiglenes jellegr állampolgársági igazolványokat, valamint egyes ha-

tóságok által a nyugdíj felvételére jogosító bizonyítványokat, annál inkább, mert

az állampolgársági névjegyzékek összedillitásától kezdve a mult év áprilisdig ezek teljes erejű bizonyítékok voltak

és ezek alapján az egyes pénzügyigazgatóságok zavartalanul folyósították a nyugdíjakat. Nem kell hangsúlyoznunk, hogy az állami, vagy közigazgatási nyugdíjasok állampolgárságuk igazolása merőben felesleges, mert hiszen köz tudomású, hogy állami, vagy közigazgatási nyugdíjasok csak román állampolgárok lehetnek. A legtöbbjük önhibájukon kívül maradtak ki az állampolgárság névjegyzékéből,

A szakorvosi vélemény épelméjűnek nyilvánította Weidmann, a tömeggyilkost Befejezéshez közeledik a borzalmas bünper tárgyalása

Párisból jelentik: A Weidmann-féle tömeggyilkossági bünper esküdtzéki tárgyalása a befejezéshez közeledik. Már-már ugy látszott, hogy a tanukkal végzett az esküdtzések, amikor egy a vád, mint a védelem újabb tanukat jelentett be és a bíróság elrendelte ezeknek is a kihallgatását.

A legutóbbi tárgyaláson meglepetést keltett Weidmannak egy közlése. A tömeggyilkos, akit egyébként csak nehezen lehet szólásra bírni, ezeket mondotta:

— Tekintetes esküdtzések! Még nem vallottam be teljesen az igazat. A tiszta igazságot. A mit eddig mondtam, az is igaz, de valamit még nem hoztam tudomásukra. Ezt a valamit nem is mondhatom el soha, mert ezzel németországi rokonaimnak nagy kellemetlenséget okoznék, amitől meg akarom kimélni őket.

Elnök: Csak ezt akarta mondani?
Weidmann: Igen.
Elnök: Nos, ezzel nem mondtott semmit.
Weidmann: Tudom. Csak éppen azt akarom azt esküdtzésekkel közölni, hogy

ha akarnék, akkor még beszélhetnék valamiről, amiről eddig hallgattam.

Nincs kizárva, hogy Weidmann ezzel a zavaros vallomással azt a benyomást igyekszik az esküdttekben és bírálkban felkelteni, hogy nem beszámítható. Ha tényleg így van, úgy ezzel a játékkal nem sokra ment, mert éppen ezen a tárgyaláson terjesztette elő orvosi szakvéleményét Genil Perrin orvosnán, a „Henry Roussel“ kórház igazgató főorvosa, akit a tömeggyilkos rém és bűntársai elmebeli állapotának megvizsgálásával bíztak meg. Az orvosnán szerint

Weidmann normális és eszelekedésiért teljes mértékben felelős.

Hasonló a helyzet Roger Million esetében is. annak ellenére, hogy az ő édesanyja öngyilkosságot követett el. Ami Colette Tricotot és Jean Blancot illeti ezek is felelősek mindazért, amit elkövettek.

Az utólag bejelentett tanuk között szerepelt többek között Colette Tricot férje is.

Elnök: Akar beszélni arról, hogy milven viszony fűzte a feleségét Millionhoz? (Colette Tricot nemesak büntársá volt Weidmannak, hanem egyuttal valamennyi vádlottnak a szeretője is.)
Tanu: Meg kell mondjam, hogy a feleségem

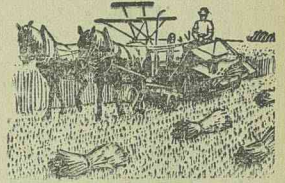
MFORMITIK

Kévekötő
aratógép

KARNER
EDE R. T.

Mezőgazdasági
géposz ály

Temesvár IV. str. 1. Bratianu 11.
Telefon 43-08

mégpedig azért, mert annak idején az egyes szolgálati ágak hivatalból kellett beküldjék tisztviselőik vagy alkalmazottaik névsorát, s minthogy ezeket elmulasztották,

tévedésből ezren és ezren maradtak ki, tisztán alaki okok miatt, az állampolgárok névjegyzékéből.

nagyon jószívű asszony volt és gondját viselt gyermeküknek...

Elnök: Ez rendben van, a családban nagyon rendes volt, de milyen volt a családon kívül?

Tanu: Kérem, én azt hiszem, hogy szegény feleségemet félrevezették.

A következő tanu, egy Donget nevű férfi Nentuából súlyosan terhelő vallomást tett Millionra.

Elnök: Mit tud ebben az ügyben?

Tanu: Million ur, aki a vádlottak padján ül és dühös pillantásokat vet felém, mert tudja, hogy nyilván az igazat fogom mondani, egy napon, Leblond meggyilkolása után egy órát mutatót nekem és amikor megkérdeztem, hogy honnan szerezte, ezt válaszolta: „Egy emlék...“ Ugyanakkor Million kivette revolverét a zsebéből és szakszerűen magyarázni kezdett:

— Tudod barátom,

az ember pontosan a nyakszirtre céloz és a lövés halálos.

Az illető ur, akinek a nyakszirtjét a golyó eltalálta, átbukfenczik a másvilágra, anélkül, hogy ideje volna egyetlen szót is szólni.

Érdekes, egyben pedig megható volt, Colette Tricot öreg édesapjának vallomása. A kétségbeesett aggyastyán őszintén mondotta el, hogy leányára sohasem volt panasza, mindig jól viselte magát. Tizenhétéves korában meglepő változást fedezett fel rajta. Emlékező tehetségé váratlanul felmondta a szolgálatot. Amit hallott, vagy megtanult ma, azt már másnapra elfelejtette. Elmondja még, hogy azután férjhez adta egy becsületes munkásemberhez. Végül hivatkozva az ő és gyermekei szerencsétlenségére, kegyelmet kért leánya számára. Ezeknél a szavaknál Colette Tricot kivörösödött arccal ugrott fel helyéről:

— Papa!... Papa!... Kérlek, azonnal menj el.

Legutóbbi beszámolómban megirtuk, hogy a bünperben váratlanul szenzációs fordulat következett be, amennyiben Jean de Koven, az áldozatok között szereplő amerikai táncosnő hozzátartozóinak megbízásából egy ügyvéd közölte az esküdtzések elnökével, hogy Jean de Koven állítólag él. Most azután kiderült, hogy ez csak feltéves volt, amelyre úgy jutottak, hogy az amerikai táncosnő egyik barátjáné az áldozatot nem sokkal a gyilkosság megtörténte előtt Párisban meglátta.

SCALA

Csütörtökön szenzációs premier

AZ ÖRDÖGASSZONY

(Jazabel)

BETTE DAVIS

granyéremmel díjazott filmremeke, amely minden világárosban a legnagyobb sikert aratta. (lásd, Budapesti Színházi Magazin kritikáját).

4 CSILLAGOS MINŐSÍTÉS.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi fizet. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi fizet. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Tíz ragyogó toalettet viselt Londonban Lebrunné asszony

Visszérkezett Párisba a köztársasági elnöki pár, Lebrun elnök és felesége, nagyjelentőségű londoni úttörő. Az elnöki házaspár londoni tartózkodásának programján fényesebbnél fényesebb események, látogatások szerepeltek. Madame Lebrunnek ennél fogva nem kis gondot okozott, hogy rangjához illően jelenjen meg az ünnepélyes alkalmakkor. Már öt hét óta minden nap egy nagy divatszalonba látogatott el az elnök felesége, hogy kiválassza és megpróbálja azokat a ruhákat, amelyeket a londoni látogatás 10 kiemelkedő eseménye alkalmából viselt. A szóban forgó 10 ruha — most módunkban van ismertetni, — pompásabbnál pompásabb, anyaguk alapszíne leginkább szürke, különböző árnyalatban, ezüst, gesztenyeszín, zöldeskék, kék és halványrózsaszín volt.

1. Ezt a ruhát Madame Lebrun Párisból való elutazásakor és Doverbe érkezéskor viselte. Vaszűrke gyapjuszővegből készült, hozzá szürke bárnykepp tartozott.

2. A második számú ruhát az elnök-asszony akkor viselte, mikor látogatást tett Mary anyakirálynénál. Ez a ruha fénytelen szürke selyemből készült, amelyhez ugyanebből az anyagból készült, prémel szegélyezett kabátka járult.

3. Ez a ruha ezüstlámé. Madame Lebrun a Buckingham palotában rendezett estélyen viselte.

4. A negyedik alkalommal a francia kórházban tett látogatás volt. Ezen fénytelen, gesztenyeszínű krepp anyagból készült toalettben jelent meg az elnök-asszony.

5. A polgármester reggelijén örökzöld ruhában és lékrokka keppben vett részt.

6. A városháza innepi teáján finom halványkék csipkeruhát viselt.

7. A követségi ebédén és az opera gálaestjén matt gyöngyházaszínű szatínruhában jelent meg.

8. A National Gallery-t kék kreppruhában kereste fel.

9. Westminsterbe és Windsorba pedig halványrózsaszínű kreppruhában látogatott el.

10. Végül a 10-ik ruha ezüstszerű csipkéből készült, fehér-rókafeppel. Ezt Madame Lebrun a külügyminisztérium estélyén viselte.

Az elnökasszony öltözködésében újítás volt. Első ízben történt meg, hogy a köztársasági elnök felesége rangjához illő ékszereket viselt. Két nagy francia ékszerház három legszebb garnitúráját kölcsönözte erre az alkalomra Lebrunné asszonynak.

— **Időjárás.** A szél gyengülése és az esőzés megszűnése várható. Napsütés és némileg melegebb idő lesz.

— **Pénteken lejár a régi 1000 lejesek beváltásának határideje.** A Nemzeti Bank vezetősége hirdetményt tett közzé, amely szerint az 1933. évi kihozsátásu ezer lejes bankjegyeket március 31-én kivonják a forgalomból és április 1-től kezdve csak ama két típusu ezer lejes bankjegyek maradnak forgalomban, amelyekben II. Carol király öfelsége arcképe van. A hirdetmény közli, hogy a beváltási határidőt nem hosszabbítják meg.

— **Kétféü gyermek született.** Constantából jelentik: Stanca Penu parasztasszony, aki a Constanta közelében fekvő Shindaresti községben lakik, kétféü gyermeket hozott a világra. A szörnyszülött halva született és ezért Bucuresztbe szállították. A parasztasszony teljesen egészséges.

Március 30

Csütörtök
Isidor, Guido

1700 március 30-án született Czinka Panna cigány muzsikuskó leány. Apja és két fivére Rákóczi zenészei voltak. Az öreg Czinka szerzeményei Rákóczi kesergője, Rákóczi siralma és Rákóczi buscsja. Czinka Panna tizenkét éves korában már olyan nagyszerűen hegedült, hogy általánosan bámulták. Tizennégy éves korában férjhez ment és férjével együtt zenekart alakított, amely igen híres volt. Czinka Pannának számos szerzeménye van. A Rákóczi-induló eredeti alakjában tőle származik.

1831 március 30-án született Tóth Kálmán költő. Már fiatal tanuló korában írt verseket, amelyek álnév alatt jelentek meg. Kiváltképpen szerelmi verseket írt. Számos dalát a nép is átvette és ezek népdalok formájában ma is ismeretesek. Írt több költői elbeszélést és szindarabot is. Megalapította és szerkesztette a Bolond Miska című életlapot, amelybe sok száz tréfás verset írt.

— **Fel akartak robbantani egy hidat Londonban.** Londonból jelentik: Mára virradó éjjel egy óra tájban a Hammerstead városnegyedben levő Themze-hídon pokolgéppel robbant. A robbanás nagy pánikot keltett, de kiderült, hogy az okozott kár nem jelentős, mert a bombák csak részben robbantak fel. Bizonyosra veszik, hogy az ismeretlen tettesek a Themze hidját a levegőbe akarták röptetni.

— **Prhala tábornok Prágában.** Prágából jelentik: Prhala tábornok, volt kárpátaljai miniszter Lengyelországon át tegnap este visszakereszt Prágába.

— **Növelik a len és kender termelését.** Bucarestből jelentik: A mezőgazdasági kamarák egyetértésben a varmegyék vezetőségeivel, intézkedéseket fogantatottanak a kender, len és gyapot vetési területeinek növelésére. A termelőköt ki fogják oktatni arra, hogy ezeknek a növényeknek a termelése milyen nagy fontossággal bír és mennyire idfizetődik. Külön tanfolyamokat létesítenek majd ebből a célból.

— **ERŐTELJES, VÉRMEK, KÖVÉR EMBEREKNEK** fegyelment éhgyomorrra egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz kivadás béliürülést biztosít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét s a vérkeringést az egész szervezetben megélénkíti. Kérdezze meg orvosát.

— **Görögország nem tér el a Balkán-szövetség politikájától.** Athénből jelentik: A görög távirati ügynökség megafolja azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy Görögország a közép-európai események következtében megkezdett diplomáciai tárgyalásokon résztvevő volna. Görögország külpolitikai irányvezetését mindenkör a Balkán-szövetséghez való tartozás jellemze.

— **Nagy robbanás egy belga lőszergyárban.** Liüttichből jelentik: Tegnap az egyik lőszergyárban délután robbanás történt. A szerencsétlenségnek 8 halott és 20 sebesült áldozata van.

— **Göbbsel tárgyalásai Budapestén.** Budapestről jelentik: Göbbsel propagandai miniszter kedden délután a német követség épületében több magyar politikai személyiséget fogadott. Szerdán Horthy Miklós kormányzó, Teleki miniszterelnök és Csáky külügyminiszter fogadják. Göbbsel német miniszter szerdán délután meglátogatta Teleki Pál gróf miniszterelnököt, majd Hóman Balint közoktatásiügyi minisztert és végül Csáky István gróf külügyminisztert kereste fel. A propaganda miniszter kedden este résztvevett az Operaház előadásán. Lehet, hogy csütörtökön már továbbutazik Athénbe.

— **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Rekk Terézia Mária, Bancia Adela, Eremia Floarea, Kiss Henrik, Stefan Nicolae.

— **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Kemény Gábor ötven éves földműves, Golan Simion hatvan éves munkás, Gártner Zsuzsanna harminc éves, özvegy Walter Adél, született Orovecz nyolcvanhat éves, Poenaru Violet hat hónapos.

GYOGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, március 30-án a szolgálati beosztás a következő:

A I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jehner R. gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol utón levő Mária gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

A V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Penajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart

SZEMÜVEGEK
solingeni acélárak, beretvák, ollók, kések a legjobb minőségben

„Optica” CAROL PRICKELMAYER
Timisoara II. Piata Traian 8.

— **A temesvári evangélikus egyház konfirmációi ünnepélye.** A temesvári evangélikus egyházközség virágvasárnapon, április 2-án d. e. 10 órakor tartja a magyar ifjúság konfirmációi ünnepélyét, amelyet urvasoroasztás követ. A konfirmandusok vizsgálja szombat délután 4 órakor a templomban megy végbe. Ugyerre, mint a konfirmációi ünnepélyre a híveket ezuton is szeretettel meghívják.

— **Készül a vasut nyári menetrendje.** Az államvasut nyári menetrendje május 14-ről 15-re virradó éjszaka éjjelkor lép életbe. A vezérigazgatóság utasítása alapján a temesvári kerületi vasutigazgatóság is megkezdte már a nyári menetrend tervezetének kidolgozását. A Bánság és a főváros között közlekedő vonatok menetrendjében nem lesz változás. A helyi viszonylatokban ismét megszaporítják a vonatpárok számát, ezenkívül újból forgalomba állítják a fürdővonatokat.

— **Befejeződött a légvédelmi tanfolyam.** A második légvédelmi tanfolyam, amely Temesvárt február 15-én kezdődött, Paur Livius miniszteri vezérigazgató főmáfelügyelő kezdeményezésére, most befejeződött. A tanfolyamon százhatvan hallgató vett részt, akik a különböző gyárak alkalmazottjai közül kerültek ki. A tanfolyam résztvevői a szóbeli vizsga után a sörgyár udvarán rendezett gyakorlaton mutatták be a légvédelemmel kapcsolatosn elsajátított gyakorlati tudásukat.

— **Gyermeke haláláért az apát vonták felelősségre.** Balogh Pál, harminckéte éves lipplai munkás, ez év január negyedikén este a munkából hazatérve, mosakodni akart. Felesége vizet melegített számára, a forró vízzel tett edényt pedig a férfit a földre állította és vetkőzni kezdte a mosakodáshoz. A szobában volt a házaspár tizenöt hónapos Pál nevű fiacskája is, aki egy őrizetlen pillanatban a forró vízbe zuhant és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy három nap múlva meghalt. Kisgyermeké haláláért Balogh Pált vonták felelősségre a temesvári törvényszék, amely gondatlanság címén egy hónapi fogságra és ezer lei pénzbírtetésre ítélte de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— **Ujfreidorfi gazda tragikus halála.** Majláth Márton, ötvenöt éves gazdálkódó ujfreidorfi lakásában egyedül volt, amikor szélhídés érte. A gazda nem tudott magán segíteni és mire hozzátartozói hazatértek, már halott volt.

Mozis

Az ördögasszony

(Jezabel)

A Scala filmújdonása.

A világlapok megállapítása szerint csodálatos költemény az a film, amelynek a Délamerikában öldöklő sargalaz ad félelmetes hátteret. A film az 1850-es években játszódik le, amikor New Orleansban él egy gazdag ültetvényes árvalány, aki miként bibliai testvére Jezabel, bár jót akar, mindenkire szerencsétlenséget és pusztalást hoz. New Orleansban a sargalaz borzalmas járványa dul, az uccán a szitáló ködön kátránykályhák égne, kergetni a vést. Ebben az átok-sújtotta légkörben fogamzik meg és terebélyesedik ki egy végtetes szerelem, amely szerencsétlenségével szembenáll az erkölcsös és vallásos város itéletével. Julia-Jezabel csodálatosan áldozatra kész szerelme nagyszerű alkalom Bette Davis számára a leghatalmasabb színészi teljesítményre. Hollywood új drámai csillaga szívvel, vérével, minden idegével ott van a filmszalagra fotografált történetben és ezért az alakításért tüntették ki a Filmakadémia nagydíjjal. A nagyszerű filmet ma mutatja be a Scala mozi.

M Ű S O R:

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 30.

APOLLÓ: Suez (angol film).
ATLANTIC: Amikor egy kósnő szeret (angol film).
BROADWAY: Broadway Melody (német film).
CAPITOL: A mentőtánu (Alibi) (angol film).
RIVOLI: Estétől hajnalig (francia film).
SCALA: Az ördögasszony (Jezabel) (angol film).

1939. március 31.

— Az iskolák husvétli szünete. Az összes internátussal rendelkező iskolák szünete március 31-én délben kezdődik meg, a többi tanintézetekben szombaton, április 1-én. Kivételt képeznek a gazdasági iskolák, ahol az elméleti oktatás szintén április 1-én ér véget, de a gyakorlati oktatás csak április 6-án.

— HAT HÓNAPI FOGHAZ A BIRÓ MEGRÁGALMAZÁSÁERT. A temesvári tábla ma tárgyalta Kern József nyugalmazott kapitány fellebbviteli ügyét. Kern Józsefnek még tíz évvel ezelőt valamilyen polgári pere volt a lippal járásbíróson, amelynek ítélete reá nézve kedvezőtlen volt és ezért Kern József jegyzőkönyvhamisítás és részrehajlás címen feljelentést tett az igazságügyi minisztériumban Csillag Róbert dr. vezetőjárásbíró ellen. A vizsgálót során a feljelentés alaptalannak bizonyult és ekkor Csillag Róbert dr. tett bűnvádi feljelentést; rágalmazás címen Kern József ellen. A törvényszék ez ügyben két évi börtönrre és 5 ezer lei pénzbüntetésre ítélte Kern Józsefet, aki a temesvári táblához fellebbezett az ítélet ellen. A tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta és a büntetést két évről hat hónapra és 5.000 lejről 4.000 lejre szálította le. Kern a döntés ellen felfolyamodást jelentett be.

(—) UJONCOK ESKÜTÉTELE. Az ez évi katonai ujoncok ünnepélyes eskütétele vasárnap, április 2-án, délelőtt tíz órakor megy vége az Uniri-téren. Az eskütételnél jelen lesz Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Tieran Emil dr. főpolgármester és számos más előkelőség.

(—) A MUNKA ÉS JÓKEDV SZÍNHÁZA TEMESVÁRÓTT. A munkaügyi minisztérium által létesített Munka és Jókendv intézmény szintársulata április 5-én Temesvárra jön és délután félháromkor, valamint este félkilenckor a városi színházban egy-egy előadást rendez. Délután vídám gyermekdaráb kerül színpadra, este pedig Stefan Zweig Valpone című bohózata. A jegyek öt és tíz leibe kerülnek.

(—) HALÁL IDEGENBEN. Az egyik csikági kórházban hosszas szenvedés után meghalt Steiner Endre, Steiner Károly nyugalmazott temesvári gázyári igazgató és felesége, született Hellstem Katalin fia. Steiner Endre Amerikába való költözés előtt ismert alakja volt a temesvári társadalmi életnek és jónévtű futballjátékos is volt. Szülőin kívül gyászolják nővérei: Franz Károlyné, született Steiner Margit, özvegy Grausam Lajosné, született Steiner Erzsébet, Gáll Pálné, született Steiner Nóra, valamint fivérei: László, Rezső, Béla és József. Steiner Endre halála a család ismerősei körében ószinte részvétet váltott ki.

(—) AZ ASTRA BÁNSÁGI OSZTÁLYANAK KÖZGYŰLÉSE. Az Astra közművelődési egyesületi bánági osztálya ma, csütörtökön délután öt órakor tartja közgyűlését Evutianu Sabin tanügyi vezér-felügyelő elnökle alatt a kereskedelmi liceum dísztermében.

(—) ORVOSI HÍR. Lampel Armand dr. belgyógyász, újból rendel délután 3—5-ig, Str. Eugen de Savoya 9. Telefon: 32—99.

— Ismeretlen leányholttest az erdőben. Jásiból jelentik: A város közelében levő Breazu erdőben egy jótársaságbeli fiatal nő holttestét találták meg, akit titokzatos körülmények között meggyilkoltak. A vizsgálat megindult és a rendőrség több letartóztatást is foganatosított, mert az a gyanu, hogy a nőt egy mulatság után gyilkolták meg.

(—) ISMERT ŪRIASSZONY HALÁLA. Dr. Parneu Jacobné, született Ládya Anna, néhai Parneu Jacob dr. volt táblabíró özvegye, hosszas betegség után meghalt. Gyászolják gyermekei: Parneu Ervin dr. ügyvéd és Parneu Renée dr. gyógyszerésznő. Az elhunytat ma, csütörtökön, délután négy órakor temetik a józsefvárosi temető kápolnájából görög katolikus szertartás szerint.

(—) A SZOCIÁLIS SZOLGÁLAT APRILIS ELSEJÉN KEZDI MEG MŪKÖDÉSÉT. Carol király Ūfelsége által életrehívott Szociális Szolgálat intézmény április elsején kezdi meg működését. Ebből az alkalomból a vármegyei prefektúrán Popovici Virgil ezredes-prefektus elnökletével ülés volt, amelyen a prefektus megnyitó szavai után Tiucra Patrichie dr. főesperes, Balan Andrei dr., a temesmegyei kultúrotthon igazgatója és Ardelean Vi-chentie titkár szólaltak fel. Azután megválasztották a Szociális Szolgálat megyei vezetőségét, amely a következők: elnök Manta Pavel dr. központi főszolgabíró, alelnökök Aga Victor lelkész és Savoie Romulus helyettes tanfelügyelő, titkár Bucatura Marculus iskolaigazgató, könyvtáros Faur Victor lelkész, pénztáros Anie Remus. A gyűlés Popovici Virgil ezredes-prefektus lelkésztől beszédvel véget ért.

(—) AUTÓK ÉS VILLAMOSOK KARAMBOLJA. Az Eminescu és Griselin utcák sarkán gyakran történik meg, hogy a mellékútcából kifelé tartó autók összeütköznek az Eminescu-uccában haladó villamosokkal. Ilyen karamból volt ezen a héten kedden és szerdán is. Mindkét esetben egy-egy személyautó súlyosan megrongálódott. Ennek a veszedelemnek talán úgy lehetne elejét venni, hogy a villamos a mellékúca előtt csengetéssel figyelmeztetné az autókat óvatosságra.

Beaussart párisi püspök Temesvárott

A francia főpap értékes előadást tartott Katolikus erők Franciaországban címmel A királyi helytartóság ebédet ad a püspök tiszteletére

Beaussart Roger párisi segédpüspök, Verdier párisi érsek munkatársa, aki néhány napig Bucurestiben tartózkodott, tegnap délután Temesvárra érkezett. A francia főpapot a temesvári katonai, egyházi és polgári hatóságok ünnepélyesen fogadták. Megjelent a józsefvárosi pályaudvaron Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus, Tieran Emil dr. főpolgármester, Warth Péter dr. alpolgármester, Spiridon Nicolae mérnök, a királyi helytartóság osztályfőnöke, Boullen Pierre temesvári francia konzul, a katolikus püspökség képviselőiben Waltner József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató, a román egyházak képviselőiben Tiucra Patrichie dr. főesperes, továbbá Munteanu Gheorghe görög katolikus püspöki helynök, ezenkívül egy tisztí küldöttség és még több előkelőség. Beaussart püspököt megérkezése után az előkelőségek az elsőosztályú váróterembe kísérték, ahol

Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus üdvözölte a vendéget.

A prefektus üdvözöl szavaira Beaussart püspök válaszolt. Köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért és utalt arra a testvéri érzelmre, ame-

lyet a francia nép érez a román nép iránt. Ezután Waltner József dr. kanonok üdvözölte a párisi püspököt és

átadta Pacha Agoston megyéspüspök meghívását,

amelyet Beaussart köszönettel elfogadott. A pályaudvari fogadtatás után a párisi főpap a püspöki palotába hajtatott, ahol Pacha Agoston megyéspüspök fogadta előkelő vendégét.

Beaussart püspök tegnap este a kereskedelmi liceum dísztermében nagyszámu és előkelő közönség előtt

„Katolikus erők Franciaországban“ címmel érdekes előadást tartott.

A közönség élénk figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta az érdekes fejtegetést. Beaussart püspök ma Lugosra utazik, pénteken visszatér Temesvárra és résztvesz azon a tizenegy terítékes ebédén, amelyet tiszteletére a királyi helytartóság ad a helytartósági palotában. A házigazdai tisztet a fővárosban tartózkodó Marta Alexandru dr. királyi helytartó képviselőiben Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár fogja ellátni.

A rendőrség szigorú intézkedése újabb árdragításokat állapított meg

Az árdragító hentések bíróság elé kerülnek

A napokban megírtuk, hogy Gritta Ovidiu temesvári rendőrkezes, nagyon szigorú intézkedéseket foganatosított az árdragítás lefűrsére. Tegnapelőtt a hetipiacon tartott ellenőrzést a rendőrségi közegek és több olyan hentest találtak, aki a maximálisnál nagyobb áron adta el a húst.

Ezek ellen jegyzőkönyvet vettek fel és a jegyzőkönyveket a bíróság elé terjesztik.

Mivel ilyenmódon kiderült, hogy egyes hentések nem tartják be a maximális árat, Gritta Ovidiu rendőrkezes törntékedett, hogy az ellenőrzéseket folytassák. A rendőrségi közegek tegnapi ellenőrzésük során ismét találtak három hentest, aki nem

tartotta be a maximális árat. Novák Viktor hentés üzletében Fuchs Ede kiszolgáló kilöncint tizenegy leiel, Márk Gyula és Vaskor György hentések pedig tizenöt leiel adták el drágábban a húst a maximális áron felül. A megállapításokról jegyzőkönyvek készültek és ezek a hentések bíróság elé kerülnek. Az ilyen árdragítás miatt a törvény tizezertől harmincezer lejig terjedhető pénzbüntetést és tizenöt naptól egy hónapig terjedhető fogházbüntetést szab meg.

Az ellenőrzést tovább folytatják,

mert Gritta Ovidiu rendőrkezes törntékedett, hogy letűri az árdragítást.

Tovább folytatódnak Lengyelországban a németellenes tüntetések

Varsóból jelentik: Németország varsói követe az éjszaka folyamán megbaszélést folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel. Alkűlőleg Beck ezredes biztosította a német követet, hogy Lengyelországban nem áll szándékában eltávolódní az 1934 évi lengyel-német szerződéstől. Lengyelország — ezek szerint — nem vesz részt semmiféle olyan államcsoprtosulásban, amelynek éle Németország ellen irányul.

A német táviratiroda jelenti: A németellenes tüntetések, amelyek elsősorban a lapok és a nyugat-lengyel egyesületek igazatásának kövekezményei, folytatódnak. Margonin városkában az éjszaka folyamán valamennyi németlakta ház ablakát betörték, két német tisztviselőt megkűmadták és késekkel súlyosan megsebesítettek. Hasonló összetűzések történtek máshelyen is.

A Bányási Kereskedelmi Testületek Szövetsége átalakul a helytartóság területén működő összes kereskedelmi érdektestületek szövetségévé

Besa Cornel mérnök, a temesvári Kereskedők Egyesülete ujonnan megválasztott elnöke, kihallgatáson jelen meg Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt és a kereskedők üdvözletét tolmácsolta, amelyet az egyesület vasárnap közgyűlésén kifejezésre juttattak. Ezen alkalommal Besa elnök jelentést tett Marta Alexandru dr. királyi helytartónak a Bányási Kereskedelmi Testületek Szövetségébe törbevevett átalakításáról is.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó azt a kívánságát fejezte ki, hogy a Bányási Kereskedelmi Testületek Szövetségé minél előbb épűljön ki a Timis királyi helytartóság összes kereskedelmi érde-

testületeinek szövetségévé és ezáltal a Kereskedő-lemnek a helytartóság területén egyetlen érdekképviselője legyen. Hasonló helyzet áll fell a kisipari és munkás, valamint a kereskedelmi alkalmazottak szervezetéinél a céhtörvény rendelkezései és az alkotmány elvei alapján. Értesülésünk szerint a Bányási Kereskedelmi Testületek Szövetségé ezt a legfelső kívánságot örömmel fogadta és

április második felére már ki is tűzte az alap-szabálymódosító közgyűlést,

egyidejűleg pedig csatlakozásra szólítja fel a Timis királyi helytartóság területén működő összes kereskedelmi testületeket.

SPORTSEMÉNYEK

Usho Kekkonen belügyminiszter érdekes nyilatkozata a finnek olimpiai programjáról

Az Olimpiász sikere — a finn nemzet szívügye. Nem lesznek ünnepek, demonstrációk, felvonások, de annál több új világrekordra számítanak

Helsinkiből jelentik: A tizenkettedik Olimpiai Játékok sikere érdekében Finnországban ötszáz férfi és nő éjjelt nappallá téve dolgozik. A rendező bizottság vezetősége Helsinkiben központi pályaudvarának terén, egy erre a célra épített háromemeletes házban székel. A pályaudvar előtt óriási kivilágított nyíl mutat az olimpiai házra. Az épület homlokzatán öt hatalmas karika az olimpiai játékok díszjelvénye fénylik. Ezeket a karikat ugyan nappal is kivilágítják. Bent az épületben három részre osztják a munkát. Az egyik csoport kizárólag a sportkérdéssel, a másik csoport az Olimpiász programjával, a harmadik pedig a közönséget érdeklő kérdésekkel foglalkozik. Amerikai rendszerrel dolgoznak. Az ajtók gombnyomásra nyílnak. Az emeleten villanylámpások jelzik az utat. Az írógépek hangtalanok. A szobákat csöpposta köti össze. Az egész gépezetet, az ötszáz tagu előkészítést bizottságot ketten vezetik: Usho Kekkonen belügyminiszter, a finn Atlétikai Szövetség elnöke és J. W. Rangell, a finn Nemzeti Bank vezérigazgatója. Mindketten vérbeli sportemberek. Kekkonen jelenleg futó, Rangell többszörös rudugró bajnok volt Kitinó adminisztrátorok is.

Usho Kekkonen belügyminiszter reggel félnyolc órától déli harangszóig a belügyminisztériumban, délután két órától kezdve pedig — rövid vacsoraidő megszakításával — este tízig, tízenegyre a tizenkettedik Olimpiász sikere érdekében dolgozik.

NAGY SPORTVERSENYT RENDEZÜNK NAGY SPORTÜNNEP HELYETT...!

Usho Kekkonen belügyminiszter így mondta el a finneknek az Olimpiász rendezésére vonatkozó programját:

— Eddig szinte valamennyi nemzetnek, illetve valamennyi fővárosnak, ahol Olimpiászt rendeztek, teljes négy esztendő állt a rendelkezésére ahhoz, hogy az előkészületeket megtehessék. A finneknek és Helsinkinek csak huszonkét hónap adatott erre a célra. Nem baj, mert így is bizunk a tizenkettedik Olimpiai Játékok nagy sikerében. Ez a siker nem a rendezőbizottságot, nem is a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot, vagy Helsinkit városát, hanem Finnországot illeti, mert

a finn népnek szívügye, hogy az Olimpiász sikerüljön.

Az első kérdés, hogy van-e elegendő pénzünk? Van! A kormány 200, a főváros 100 millió finn márkát bocsátott a rendelkezésünkre és a forgalomba kerülő különböző belépőjegyeknek az a része, amely a finneknek illeti meg, készpénzfizetés ellenében elővételtben már az utolsó darabig elfogyott!

Mi nem egy nagy sportünnepet, hanem pusztán egy nagy sportversenyt rendezünk. A tizenkettedik Olimpiai Játékok programját felesleges programpontok nem terhelik. Az ünnepek megnyitása és befejezése kivül nem lesznek olimpiai ünnepek, demonstrációk, folklorisztikus felvonulások. Mi csak versenyeket rendezünk. Csendben, egyszerűen, a tiszta amatőr-sport jellegje alatt.

„A STADIONBAN CSENDET KÉRÜNK...”

A sport sikere érdekében igyekszünk mindent elkövetni. Gondunk lesz arra, hogy olimpiásokat mi sem zavarhassa meg legjobb tudásuk kifejtésében. A nagy stadionban például nem szerelünk fel hangerősítőket. Két nagy, egymással szembenálló táblán villanybetűk közlik majd a közönséggel a mondanivalókat.

A versenyek alatt nem lesz díjkiosztás sem. Nem fog Helsinkiben minduntalan felhangzani a... „Ceremonie protocolaire Olympique”. Az átütőknek tehát nem kell váratlanul feszés vigyáz-állásba meredniük, hogy a különböző nemzet himnuszok hangjára tisztelegjenek. A díjkiosztásokat a versenyek előtt és a napi program után bonyolítjuk le. Ügyelünk arra, hogy a versenyek alatt csend legyen a stadionban! Reméljük, hogy ha az Olimpiászról van szó, nem veszi fölünk rossz néven a világ, hogy a mi

elvünk, először a — sport és azután a — közönség érdeke.

ÖTVENNYOLC — HARMINCKETTŐ

— A tizenkettedik Olimpiai Játékokra ötvennyolc nemzetet hívtunk meg. Eddig harminckettő hivatalosan bejelentette részvételét. Jelentkezett Magyarország, Amerika, Anglia, Németország, Olaszország, Svédország, Hollandia, Costa Rica, Haiti, Lichtenstein, Luxemburg, Málta, jelentkezett Európa, Amerika, Afrika, Ausztrália és Ázsiából még csak Anso-India értesített részvételéről és a japánok válaszáig még mindig nélkülözöttek.

— Mintegy háromezeröttszáz olimpiákonra számítunk. Berendezünk egy olimpiai falut háromezer olimpiákon számára. Három kilométer távolságra a stadiontól hatalmas területen huszonkilenc háromemeletes házat építünk a férfi olimpiákon számára. Külön étkező, kaszinó, sőt kórháza is lesz az olimpiai falunak, amelyhez tizenkét különböző munkapálya tartozik. A város másik oldalán az ápolónőképző intézet óriási palotája áll majd a női olimpiákon rendelkezésére, míg

hatszáz hírlapíró számára külön sajtófőhatalom állítunk üzembe

lakó- és dolgozószobákkal, postaállomással, étkezőkkel, fiúddal, kaszinóval, betegszobákkal. Ez a sajtófőhatalom Helsinkiben lesz.

— A rendezőbizottság szállásmestere egyébként — folytatta Kekkonen belügyminiszter — százhatvan ezer ágy fölött rendelkezik. A kül-

Ismét elhalasztották a nemzeti bajnokság mérkőzéseit

Bucurestiből jelentik: Az Universul Sport jelentése szerint a nemzeti bajnokság vasárnapra tervezett mérkőzéseit ismét elhalasztották egy héttel. Bucurestiben azonban vasárnap egy Román Kupa mérkőzés kerül lebonyolításra a Venus és az FC Kárpát csapatai között.

Lezáródott az első „ostmarki” bajnokság

A Wiener Sportklub 12:0-ás győzelmével, amelyet a wienerneustadti Wacker fölött aratott, befejeződött Ostmark első bajnoksága, amelyet már a nagy német birodalmi bajnokság keretében bonyolítottak le. A győztes már a múlt héten megvált: az Admira hódította magához ezt a címet, amely a német birodalmi döntőben való részvételre jogosít.

Az Ostmarki záró táblazata a következő: 1. Admira, 2. Wacker, 3. Rapid, 4. WSC, 5. Vienna, 6. Austria, 7. Amat, Fiat, 8. GSK, 9. Amat, Steyr, 10. Wacker WN.

De Stefani legyőzte Henkelt San Remóban

A sanremoi nemzetközi teniszevénnyel elődöntőjében az öreg Stefani nagy meglepetésre legyőzte Henkelt. A nőpárosban a Paksyné, Flórián pár az elődöntőbe került.

Részletes eredmények:

Férfi egyes elődöntő: De Stefani — Henkel 8:6, 7:5. Puncsec — Csaszka 4:6, 6:0, 6:1.

Vegyes páros: Mitics, Henrotin — Radó, Grióni 6:2, 6:2. Puncsec, Flórián — Csaszka, San Domino 6:2, 6:2. Bossi, Heimmüller — Vido, Tonolli 6:1, 4:6, 8:6.

Nőpáros: Paksyné, Flórián — Heimmüller, Kraus 6:2, 6:2. Andrus, Henrotin — Tonolli, San Domino 3:6, 6:3, 6:4.

Döntők: Férfi egyes: Puncsec — De Stefani 6:3, 6:3. Férfi páros: Henkel, Menzel — Puncsec, Mitic 3:6, 6:4, 6:1, 6:3. Vegyes páros: Henkel, Wheeler — Flórián, Puncsec 6:3, 6:4.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

földiek tehát, ha idejében jelentkeznek, kívánságuk szerint különböző árban kaphatnak az Olimpiász idejére a rendező bizottság által garantált jó elszállásolást.

VILÁGREKORDOK! VILÁGREKORDOK! VILÁGREKORDOK!

Usho Kekkonen belügyminiszter elmondotta, milyen nagyszabású építési munkálatok folynak, hogy a stadion felé, illetve a különböző olimpiai sportágak versenyhelyeire jó legyen a közlekedés. A város az uszó-stadiont, a kerékpáros-stadiont és az evezőspályát építi. Általában egy kilenc kilométeres átmérőjű körzetben helyezik el valamennyi versenypályát. A vívók az egymás mellett álló fedett és nyitott teniszpályákon, az ökölvívók és a birkózók a Nemzetközi Arumintavásár hatalmas palotájában fognak mérkőzni. A vívók közelében lesznek a lövészek, a lovassport, sőt a vitorlázók versenyei is. Az uszó-stadionban a 21 méter széles medence egy 20 és egy 50 méteres részre lesz kettéosztva. A versenymedencében nyolc, egyenként két és félméteres pályát építenek, úgyhogy a két szélső pálya és a medence széle között — félméteres úr lesz. A vízvezeték vizet 22 fokig felmelegíthetik. Négyvszáz uszó olimpiákon számítanak. Az uszóversenyek reggel 9 és délután 6 órákor kezdődnek.

— A helsinki Olimpiáson valamennyi sportágban kitűnő eredményekre, újabb és újabb világrekordokra számítunk — fejezte be a beszédét a belügyminiszter. — Lehet, hogy sok fekete olimpiákon is szerepel.

A leggyorsabb fehér futó hatalmas aranyserleggel tüntetjük ki.

Remélem, hogy akad olyan finn atléta, aki Helsinkiben félórán belül futja le a tíz kilométeres távot, vagy aki gerelyével tul dob a nyolcvan méteren!

— A finn zászló először 1912-ben, Stockholmban mutatkozott be az olimpiai játékok közönsége előtt. A finn Hannes Kohlemainen sikere az egész világ sporttársadalmát jól emlékszik. Most is a finn zászló becsületéről van szó, ez pedig számunkra azt jelenti, hogy a tizenkettedik Olimpiász sikerüljön fog, mert sikerülnie kell.

K. Pr.

Külföldi eredmények

Németország, München: Bajorország — Szászország 1:1. Egyéb mérkőzések: Hamburger SV — Schalke 04 3:1. Krefeld — Rapid (Bécs) 1:7. Fortuna Düsseldorf — Rapid (Bécs) 4:0. Wiener SC — Amateur (Bécsújhegy) 12:0. A Szudéta kerület döntője: Teplitzer FK — DFK Warnsdorf 0:4.

Svájc. Bajnoki mérkőzések: Young Fellows — Basel 1:1. Nordstern — Grasshoppers 1:0. Young Boys — Servette 1:3. Lugano — Biel 1:1. Lausanne — Luzern 3:1.

Belgium. A XII. tavaszi forduló eredményei: FC Malines — Anderlecht 2:1. Liersche — US Gilloise 2:0. Beerschot — La Gantoise 4:0. CS Brugge — Boom 1:1. Charleroi — Standard 5:4. Daring Brüsszel — FC Brugge 0:0.

Más csillagon

Szemlér Ferenc könyve.

Erdélyben a magyarság ezer éven át többségnek számított és a világháború után hirtelen változással kisebbségé vált. Nagy lelki és érzelmi átalakuláson ment keresztül az elmúlt húsz esztendő folyamán az erdélyi magyarság úgy egész tömegében, mint pedig az egyedeiben. Az egyedek gondolkodásának fokozatos változása tükrösképpen különben a magyar néptömegek átváltozásának. Benső vívódások, erjedések, töprengések, berzenkedések, vajadások, átértékelések, új szemlélművek, beilleszkedések, elhelyezkedések, harcolások, földhözragaszkodások, gátonvaló-megállapodások, kulturküzdelmek jellemzik az utóbbi két évtized erdélyi magyar egyedeit éppen úgy, mint az összeséget. Mindezekről eddig sokat beszéltek, cikkeket is írtak, de az egész átváltozást többségből kisebbségre a maga teljességében most vetette először papírra veskos könyvben, értelmesen és érdekesen Szemlér Ferenc. Az erdélyi fiatal magyar íróknak tagja Szemlér Ferenc, akit az olvasók tábora nagyobbára csak verseiből, — amelyek már két kötetben jelentek meg — ismert. Írt prózát is és pedig különböző tanulmányokat. Ez az első kötetlen beszédben megjelent könyve. Értékes munka, mert amikor a maga lelki válságainak és változásainak ad kifejezést, tulajdonképpen mindnyájunkat fest. Szemlér Ferencnek ez a figyelemre méltó könyve, amelynek Más csillagon a címe, Mattis Teutsch Waldemár mutató címeképpel az Erdélyi Enciklopédia kiadásában jelent meg.

KÖZGAZDASÁG

Január elsejére halasztották a kereskedelmi törvény életbeléptetését

Iamandi miniszter javaslatát Ófelsége aláírta

Május 1-én kellett volna életbelépteni a II. Carol király kereskedelmi kodexnak, Iamandi igazságügyminiszter a minisztertanács jóváhagyásával elkészítette arra vonatkozó javaslatát, hogy a törvény csak a későbbi időpontban lépjen életbe. Ez a rendelettervezetvet Ófelsége elé aláírás végett került és 1—2 napon belül megjelenik a Monitorul Oficialban. Az indokolás szerint az új kereskedelmi törvényhozás alkalmazásának nehézségei, valamint az anyag ismeretének szükségessége, alkalmassá teszi, hogy az új kereskedelmi törvény életbeléptése elhalasztassék. Ezt gazdasági okokból is javasolják, nehogy a kereskedelmi társaságok kénytelenek legyenek

még ez évben a törvény által kívánt változásokat bevezetni. Egyrészt a sima átmenet, másrészt azért, hogy egy életbeléptetési törvénnyel minél jobban megvilágíttassék a kereskedelmi törvény, azért ajánlja, hogy a II. Carol kereskedelmi kodex életbeléptése 1940. január 1-re halasztassék.

Maga a vonatkozó törvény a következő „Egyetlen szakasz”: A Monitorul Oficial 262. sz. 1938. november 10-iki számában 3884—938. sz. alatt meghirdetett II. Carol kereskedelmi törvénykönyv rendelkezéseinek életbeléptése 1939. május 1-ről 1940. január 1-re halasztatik, ameddig is egy alkalmazási törvény fog megjelenni.

Mégis áthozzák a múlt évi adót?

Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy a gazdasági szakérdekeltségek akciót indítottak, hogy a kormány ez évben se tartson adókievéseket, hanem a múlt évi adót vessék elő az új pénzügyi évre. Az akcióval kapcsolatban Miha Constantinescu pénzügyminiszter az 1939—40. évi költségvetési törvénybe új cikket iktatott be, mely szerint az ipari és kereskedelmi vállalatoknál, valamint a szabadfoglalkozásúknál ez évben nem lesz adókievítés, hanem az 1938. évi adót vezetik elő, husz százalékos emeléssel. Ez évben tehát csak ama öt milliónál nagyobb saját tőkéjű vállalatoknál lesz adókievítés, amelyek az adótörvény szerint mérlegeik alapján adóznak.

— Gabonaprémium után nem jár illeték. Az egyes vámhivatalok a buza exportjánál a bélyeg-törvény 14. szakasza szerinti három ezrelékes illetéket nem a számlaérték után számították, hanem az árhoz hozzáadták a 12 ezer lejes prémiumot is. Az exportérdekeltségek intervenciójára a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, a mely szerint csak a vételérilletékköteles, tehát ahhoz a kiviteli jutalom nem számítható.

Csökken a bankjegyforgalom

38.31 kilogrammallyal gyarapodott az aranykészlet A Banca Nationala március 11-i hetikimutatása szerint március második hetében 38.31 kg. szinaranyat szolgáltak be, amellyel az aranykészlet értéke 18 milliárd 314.937.067 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 326 millióval 33 milliárd 940.034 leire csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (girószámlák) végösszege 418 millióval emelkedett, vagyis a bruttó bankjegyforgalom emelkedése 92 millió lei. A fedezeti arány 0.6 ezrelékké 38.36 százalékra csökkent. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 27.5 millió lei értékűvel 374.110.396 leire emelkedett. A kereskedelmi váltótárca 36 millióval 10.449.930.209 leire csökkent, a lombardhitelek összege 9 millióval 1 milliárd 639.470.866 leire emelkedett. A magángirószámlák egyenlege 373 millióval 9 milliárd 648.411.948 leire emelkedett.

— A pénzügyi év első napjai. Március 30. és 31. napjain a Letéti Pénztár zárva lesz és sem fizetéseket, sem befizetéseket nem eszközöl. Ez idő alatt az évi zárlatot készítik el. A pénzügyigazgatósági pénztárak nyitva maradnak.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regényírója: Félegyházi András

Utánnomás tilos.

Talán be is váltotta volna a fenyegetését, ha Limoujel nem ugrik néhányszor félre minden egyes támadása elől.

Marianne végül is belefáradt abba, hogy a szobában az asztal körül hajszoalta a folyton kacagó Limoujelt. Dühének úgy engedett szabad folyást, hogy lerántotta az asztal terítőjét és azzal együtt a csészeket és tányérokat is, amelyeket azért készített oda, hogy Limoujel hazatérése után nyomban feltálla a meleg kávét és a reggeli egyéb inycenségeit, amelyekkel várta. Csörömpölve hullott a sok porcellán a padlóra, ahol dirib-darab eszépre tört.

Marianne erre a diványra dobta magát és keserves sírásba fogott.

Limoujel jól ismerte barátját. Tudta, hogy ameddig az dühöng, addig nem fog rajta a szép szó, mert attól csak egyre mérgesebb és vadabb lesz. Ellenben, amikor már sír, akkor szép beszéddel bárányra lehet szelídíteni.

Odaült melléje a diványra. Simogatta a haját és az arcát. Lehajolt hozzája és úgy gügyögött neki, mint valami gyereknek:

— Ejnye, ejnye, Marianne! Hát nem restelled magad? Hát nem magyaráztam neked, hogy a haditervezhez tartozik, hogy madame d'Hivert magamba bolondítsam? Nem megmondtam neked, hogy csak téged szeretlek és hogy szerelmemben akkor sem szabad kételkedned, ha esetleg előtéd csókálnám is meg? Elhiszed-e, elhited-e, hogy ha valóban szeretném azt az asszonyt, vagy hogy bár szeretem nélküli is, de komolyan feleségül akarnám venni, azt ilyen nyíltan megmondanám neked? Hiszen ha ilyen szándékom volna, te előtéd titkolám azt legjobban.

Marianne a sírás rázta meg és nem válaszolt,

Limoujel tovább beszélt:

— Nézd, Mariane, légy okos. Hiszen az utóbbi napokban többször beszéltem erről és akkor te mindig erősítgetted, hogy érted a játékot. Megmagyaráztam neked, hogy mindez csak azért történik, hogy a végén mi ketten boldogok lehessünk mint férj és feleség, válhál egy távol vidéki kis birtokon. Hányszor mondtad az elmúlt időben, hogy belegegyezel ebbe?

Marianne még mindig nem szólt.

Zokogása azonban már lecsendesült és csak szípgósa maradt meg belőle.

Limoujel fölemelte a lány fejét és gyengéden nézett arcára, mely teljesen nedves volt a sok könnytől. A férfi ijedten szólt:

— Te, Marianne! A könny sok sót tartalmaz. A sós víz pedig árt az arcodé simaságának.

Marianne minden elkeserbése ellenére is hű volt. Mivel saját zsebkendője nem volt a keze ügyében, hirtelen mozdulattal kirántotta Limoujel kabátjának felső zsebéből a kendőt és gyorsan leszárította a könnyeit.

Limoujel jóízűen nevetett, Marianne pedig elrestelkedett. Azonban a lány szívéből már elszállott a harag és a jég megtörtött.

A férfi pedig tovább beszélt:

— Esküszöm neked, Marianne, sohasem fog odáig fejlődni a dolog, hogy madame d'Hivert feleségül vegyem. Életemben csak egyszer akarok az anyakönyvvezető elé menni és pedig kizárólag veled. Elhiszed?

— Elhiszem, Sandy. De látod olyan nagyon szeretlek, hogy teljesen megfellekedtem magamról, amikor az imént azt mondtad, hogy szermet valótólál a lyoni asszonynak. Ha nem olyan váratlan hírtelenséggel mondtad volna el, hanem szép lassan előkészítettél volna, akkor bizonyára csendes megadással fogadtam volna.

— Te, cserebogaram, te! Azért rontottam be ajtóstul a házába a hírrel, hogy szerelmi vallomásonat a madame kedvezően fogadta, mert valóban boldog vagyok. Boldog vagyok, hogy a tervem olyan szépen halad előre. A vetésem érik, Marianne. Májusban aratás lesz. Mihelyt a zsebenem lesz a madame milliója, olyan sietve bontom fel vele az eljegyzést, hogy elfeledkezem még külön értesítést is küldeni a címre.

Árfolyamok

SZERDA, MÁRCIUS 29.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti) Holland forint 75—76.78, belgas 23.74—24.08, angol font 662.40—672.25, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.17—143.24, francia frank 3.57—3.78, svájci frank 32.08—32.57. Ezekben az árakban a devizafelár is benfoglaltatik. Dinár 2.898—3.05 pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai százárdabbak. A következő árfolyamok alakultak ki: Palesztinai font, 30%-os szabadkvóta 1700—1750, angol font, 30%-os szabadkvóta 1670—1700, angol font, 20%-os kvóta 1350—1375, angol font, 40%-os kvóta 1036—1053, holland forint 30%-os szabadkvóta 186, dollár, 30 százalékos szabadkvóta 360, svájci frank, 30%-os kvóta 73—75, francia frank, 30%-os szabadkvóta 9.50, belgas (kliring) 58.80, belgas, 15%-os 58.90, zloty, 30%-os kvóta 67.50 svédkorona, 30%-os kvóta 90.

— Vasuti fuvarlevelek repülőbéljegyeteké. A vasut tüzelti megerhelése öt százalékos, vagyis tíz tonnás vagonban tíz és fél tonna vehető fel. Az aviatikai alap igazgatósága panaszt tett, hogy ilyen esetekben csak 2 leies repülőbéljeggyel látják el a fuvarleveleket, holott tíz tonnán felül újabb 2 lei jár. A vasut vezérigazgatósága elrendelte, hogy ilyen esetekben le kell róni a szükséges aviatikai bélyegeket. Ugyanakkor elrendelte, ha egy szállítólevéllel egy vonatrakomány adatott fel (fa, kő, stb.), akkor a rakomány sulya szerint vetendő ki a repülőbéljék, amely ugy az első példányon, mint a másolaton leróvándó.

— A gabonaimportőr államok tartalékolási célokra vásárolják a búzát. Az utóbbi hetekben az összes gabona világtözsdeken nagyobb vásárlásokat eszközöltek a gabonaimportőr államok, főleg tartalékolási célokra, amelyet a jelenlegi világpolitikai helyzettel indokolnak. Hogy a gabonárákban még sem következett be rohamosabb áremelkedés, az főleg azzal magyarázható, hogy Argentina a búzakinálattal állandóan fokozza.

— Kereskedő nem hozhat be gyapjút. Az ügyvédszövetség a földmívelési miniszternél kérelmezte, hogy a jövőben a kereskedők éppen úgy hozathassanak külföldi gyapjút, mint az iparvállalatok, tehát bizonyos mennyiségű belföldi áru megvásárlásától föltételezeten. A földmívelési miniszter a kérelmet elutasította.

Magához ölelte Mariannet, csókolta a szeméit, amelyek sarkában még megbújt egy-egy kicsi könny, közben pedig egyre beszélt neki. Addig beszélt, amíg a lány végül is kijelentette:

— Bocsás meg, Sandy, hogy ennyire elragadtattam magamat. De láthatod ebből is, mennyire szeretlek és nem tudok rólad lemondani.

— Jól van, Marianne. Tudom, hogy szerelemből akartad kikaparni a szememet.

A lány erre elkomorodott és majdnem újból sírva fakadt:

— Rettenetes lenne, ha megtettem volna. Köszönöm neked Sandy, hogy kitértél előlem. Borzalmas lenne, ha szép szemeddel nem nézhetnél többé rám! Nem bírnám elviselni. Kétségbeesésben fölszaladnék az Eiffel-torony legfelsőbb emeletére és onnan a mélységbe vetném magamat. Megéredelmém, hogy testem véres, hústömeggé váljék a kövezen.

A szerelmek teljesen kibékültek. Félóra mulva már együtt hajladoztak és szédültek össze a padlórol a cserepet.

Marianne más edényt vett ki a kredencből és újból megterítette az asztalt. Nemsokára azután felszolgált a párolgó, illatos kávét, vajat, mézet, sonkát és főtt tojást is tett az asztalra.

Mikor reggelizés közben Alexandre szájaéhoz emelte a csészt, rátekintett a most már nyugodt Mariannera és dévajkódva mondta:

— A törhetetlen poharakat már föltöltálták. Ideje volna, hogy föltöltálják a törhetetlen porcellánt is. Háztartásunkba már csak ebből készült csészt és tányért szeretnék vásárolni.

Derüs volt Marianne is, amikor válaszolt:

— Remélem, hogy majd nem lesz okom indultaimnak ilyen viharos kifejezésére, ha összeházalodunk. Vagy akkor is okot akarsz majd adni a féltékenykedésre?

— Erre eddig sem adtam okot, gyönyöröm. De megígértem neked, hogy esküvőnk után rá sem nézek többé az öreg asszonyokra.

— Miért öreg asszonyokról beszélsz?

— Hát nem azoktól keresem a pénzt? Es most is nem egy nálamnál jóval idősebb asszonyra vagy féltékeny?

(Folytatása következik)

Megható körülmények között találta meg családját egy Romániába menekült cseh őrnagy

Tordáról jel.: Az utóbbi napokban számos cseh menekülteket szállító vonat haladt keresztül az állomáson. A hatóságok és a lakosság minden alkalommal élelemmel és ruhaneműekkel látják el a hazájukból menekülőket. Akik ezeknek a szerelvényeknek érkezésénél és tovaindulásnál jelen voltak, sok megható jelenetet láthattak. Ezek közül különösen a következő megrázó eset méltó említésre:

Az egyik menekült szállítmánnyal érkezett az országba egy cseh tiszt is. A szerencsétlen ember a tordai állomáson könyvek között mondta el kálváriáját. A cseh hadseregben csendőrnagy rangban teljesített szolgálatot. Csehszlovákiai elfoglalásának idején ezredével Kárpátalján tartózkodott, míg felesége és 3 esztendő kisleánya Prágában voltak. Azóta

semmit sem tud családjáról.

Amióta Románia területére érkezett, már valamennyi menekült szállítmányt átkutatta, hozzátartozóit azonban nem találta. Mialatt a két-százheeszt ember a tordai állomáson a körülötte állóknak ezeket elbeszélte, az egyik vonat érkezésére várt, hogy tovább utazzék. Közben jelezték, hogy néhány órával később ismét érkezik egy szerelvény, amelyen csehszlovákiai menekültek jönnek. Erre a tényre a cseh őrnagy tragédiájáról értesült egyik vasutas felhívta a tiszt figelmét, azt ajánlva, hogy ne utazzék tovább, hanem várja be a jelzett újabb menekülteket, mert hátha családját is köztük találja. Az eddigi hiába való keresésétől teljesen reményét vesztett ember lemondóan intett és csak többek rábeszélésére határozta el magát arra, hogy bevárja ezt a menekült szállítmányt is. A vonat a jelzett időben valóban megérkezett és a cseh őrnagy végig futotta a kocsiakat, feleségét és kisleányát azonban ezuttal sem találta meg.

Husz milliós államsegélyt kapnak a romániai felekezeti népiskolák

Rendezik az állampolgársági és nyugdíjas kérdéseket is. Bánffy Miklós gróf a Népközösség elnöke erdélyi szervező körútra indul

Kolozsvárról jelentik: Hétfőn, mint ismeretes, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfőbb tanácsa ülést tartott. A magyar tanácsosok közül jelen volt gróf Bánffy Miklós, Szász Pál dr., gróf Teleki Ádám, báró Jósika János, Konoply Kálmán dr., Mikó László dr., Szabó Béni és Mikó Imre, báró Szentkereszthy Béla és gróf Teleki Ernő betegségiük, míg Gyárfás Elemér dr. katonai kötelezettségének teljesítése miatt nem vehetett részt az ülésen. Másnap

kedden, a Front magyar igazgatósági tagjai két órási kihallgatáson jelentek meg Silviu Dragomir kisebbségi miniszterrel,

akivel a magyarságot érintő több fontos kérdést beszéltek meg. A miniszter ennek során közölte, hogy a január 17-én aláirt megegyezés egyes pontjait perfektuálták azzal, hogy az április elsején életbeléno új költségvetésbe

huszmillió lejt vettek fel a romániai magyar felekezeti népiskolák államsegélve címén. Póthitel alakjában viszont fedezetet nyert a református és unitárius lelkészek államsegélve is. Természetesen mindkét tételből a királyhárgómelléki iskolák és lelkészek is részesülnek. A továbbiakban a kisebbségi ügyek minisztere kijelentette, hogy

Ez a kudarc most már végleg letörte és könnyes szemmel, szótlanul bámult a néhány perccel később elindult vonat ablakaira. És ekkor váratlanul olyan jelenet történt, amely a jelenlévőket mélyen megráztotta. Amikor már a szerelvény utolsó kocsija gördült tova a tiszt előtt, ez szinte magánkvívil

velőtrázó ordítást hallatott.

az állampolgársági és a nyugdíjas ügyek is rendezést nyerne.

Remény van arra, hogy ezt a két nagyhorderejű kérdést a január 17-iki egyezmény értelmében rövidesen királyi törvényrendelettel oldják meg.

Itt írjuk meg, hogy a magyar népközösség kolozsvári irodájának közlése szerint gróf Bánffy Miklós vidéki szervező körúrtját megkezdte. A népközösség elnöke Teleki Ádám társaságában március 24-én Tordára utazott, ahol felkereste Gál Miklós dr. volt képviselőt, akit az itteni szervezési munkával bízott meg. Ebben Szász Pál gáltói birtokán látta vendégül a magyar népközösség elnökét és gróf Teleki Ádámot. Délután folytatták útjukat Gyulafehérvárra, ahol Pap Danila királyi helytartónál tisztelő látogatáson jelentek meg, este pedig Márton Áron püspök vendégei voltak. Másnap Brassó felé utaztakban Nagvszeben is utjukba ejtették. Brassóban Kacsó Sándorral, Szele Bélával és Szabó Bénéivel vették fel a kapcsolatot. A brassói szervezési munkálatok elvégzésére Szabó Béni kapott megbízást. Gróf Bánffy Miklós és Teleki Ádám tovább folytatják szervező körúrtjukat, részletes programot azonban még nem állítottak össze és így esélye nem lehet tudni, hogy mikor érkeznek Aradra.

A kocsi egyik ablakában egy nő állt, karjaiban pedig kisleányt tartott. Ennek az asszonynak ajkait is leirhatatlan örömkilátás hagyta el ebben a pillanatban. A forgalmista látva a történetet, a vonatot megállásra intette. A cseh menekült őrnagy csodálatos véletlen folytán mégis családjára akadt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkalmazás

Bejárónő félnapra április 1-re felvétetik. IV., Str. I. Bratianu 29. III. em. 2 a. Engel. 983

Állást keres

Öregebb nő iroda takarítást vállal. Cimeket a kiadóba kéri leadni. 945

Mosást, vasalást vállal szegény tisztességes, tiszta asszony. Cím a kiadóban. 946

Nagy vasorákra, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlatlall rendelkezem. III. Str. Vilhelm Mühle 24 Muth Adámnénál. 982

Kert ásást, fák és vetemények ültetését vállalja 4 gyermekek munkánélkül. Cím. Sipoş János, Ronat, Str. Tacit 11. 986

Lakás

Kétszobás modern, parkettás, fürdőszobás lakások azonnal és május 1-re kiadó. IV. Str. Fröbl 47. házmaster-nél. 678

Egyszobás garzónlakás I. kerületben április 15-re, vagy május 1-re kerestetik. Cimeket a kiadóban kérem leadni. 942

Szépén bútorozott különbejárátú ucai szoba, fürdőszoba használatlall a Mária-szobor közelében kiadó. Cím a kiadóban. 790

Kétszobás fürdőszobás lakás május 1-re kerestetik. Cimeket kérem lead-

Háromszobás, modern ucai lakás, napos oldal. I. emelet, május 1-re kiadó. III. Str. Remus 14. 821

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle bőrtéjkrémet, bőrtörlőszappant és bőrtömpudert, ha a r o m szímben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” I. Piața I. C. Brătianu.

Adas-velet

Eladó Hofherr-Schranz kazán, Clayton és Shuttlewort cséplő, kombinált heredörzsolóvel 10 H. P. Besenova-Veche, házszám 1113. Ronkov Fe renc. 802

Köszönetnyilvánítás

Abból az alkalomból, hogy Isten akaratá elszólította kö-
rünköl Jirasek Oszkár pénzügyi ellenőr, a leghűségesebb férjét, legiobb apát, fiut és vő, köszönetet mondunk mind azoknak — hivatali felettesinek, tisztviselőársainak, barátainak ismerőseinknek és rokonnainknak. — akik részvényilvánításukkal, a temetésen való megjelenésükkel, valamint koszorúknak és virágcsokroknak a ravatalra való helyezésével igyekeztek végtelen fájdalmunkat enyhíteni. Köszönetet mondunk Vermesan buziási adóhivatali főnöknek a sirnál tartott megható gyászbeszédéért és a városi temetkezési vállalatnak a temetés megrendezéséért.

Özvegy Jirasek Oszkár és családja

Kütfönfele

Nagyobb helyiséget, volt műhelyt, gyárhelyiséget keres a református egyház gyárvárosban vasárnaponként Istentisztelet tartására és összejövetelekre bérbe. 814

Az intézetten kívüli álló vakok egyesülete kéri a tisztelt közönséget, hogy az általuk készített kosarakat, keféket, ecseteket, házcipőket és más hasonló árucikkeket Doja ucca 20 szám alatti eladási helyiségükben és a minden kerületben levő Prochaska listterakatokban a legolcsóbb árakon megvegye. Minden vevő Istennek tetsző cselekedetet művel, ha a szegény vakokat ezen kis adománnyal segítézi. Az intézetten kívüli álló vakok egyesülete. 754

Hirdessen a Déli Hirlap-ban

Köszönetnyilvánítás
Abból az alkalomból, hogy Isten akaratá elszólította kö-
rünköl Jirasek Oszkár pénzügyi ellenőr, a leghűségesebb férjét, legiobb apát, fiut és vő, köszönetet mondunk mind azoknak — hivatali felettesinek, tisztviselőársainak, barátainak ismerőseinknek és rokonnainknak. — akik részvényilvánításukkal, a temetésen való megjelenésükkel, valamint koszorúknak és virágcsokroknak a ravatalra való helyezésével igyekeztek végtelen fájdalmunkat enyhíteni. Köszönetet mondunk Vermesan buziási adóhivatali főnöknek a sirnál tartott megható gyászbeszédéért és a városi temetkezési vállalatnak a temetés megrendezéséért.

Özvegy Jirasek Oszkár és családja

Több száz kötet modern és klasszikus regény, lexikonok (Új lexikon, Révay és Meyers Konversations Lexikon), magyar, német és francia nyelvű jogi, filozófiai, társadalomtudományi művek és egyéb könyvek kötetenként is eladók. Cím: Róth, Arad, Sinagogei ucca 2—4.

„Milwaukee”
utazások tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak!

Az 1939 évi tavaszi Földközi a Tengeri Utazások

programja

Hapag utazás Cürögországba, Törökországba és a földközitengeri szigetekre április 23-tól máj. 12-ig / P 596.- tól

Hapag utazás a Földközi tenger keleti részébe máj. 14-től máj. 30-ig / P 528.- tól

Hapag-utazás a Földközitengeren és az atlantioceáni szigetekre jun. 1-től jun. 20-ig / P 596.- tól

Valutáris nehézségek nincsenek!

Mindig jól utazik a **HAMBURG-AMERIKA LINIE**

T emetés,
I. Mercu-u. I. - Tel. 35—55.